

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย ใญ่หาการปฏิบัตินงานของครูศูนย์การเรียนชุมชน จังหวัดหนองคาย ครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนชุมชนและครูศูนย์การเรียนชุมชน
2. บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนชุมชน
3. ศูนย์การเรียนชุมชนจังหวัดหนองคาย
4. การประเมินตนเองของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1. งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2. งานวิจัยต่างประเทศ

1. ศูนย์การเรียนชุมชน

1. ความหมายของศูนย์การเรียนชุมชน

ศูนย์การเรียนชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับประชาชนในชุมชน และเป็นสถานที่เสริมสร้าง โอกาสในการเรียนรู้ ถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิชาการ ตลอดจน ภูมิปัญญาของชุมชน รวมทั้ง ยังเป็นแหล่ง บริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยเน้น กระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุค โลกาภิวัตน์ และ ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้เสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยและมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง ศูนย์การเรียนชุมชน จัดตั้งอยู่ในชุมชน กำกับ ดูแลโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัด กิจกรรมการศึกษาเพื่อปวงชน ตามแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต(กรมการศึกษานอก โรงเรียน. 2546 : 1)

2. แนวคิดของศูนย์การเรียนชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2546 : 2)

- 2.1. ศูนย์การเรียนชุมชนมีการบริหารจัดการกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน (กศน.) ในชุมชน เพื่อให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบแก่ประชาชนในชุมชน
- 2.2. ศูนย์การเรียนชุมชนมีภารกิจหลักในการจัดและให้บริการเรียนรู้อย่างต่าง ๆ ในศูนย์การเรียนชุมชน เช่น สื่อเอกสาร หนังสือ ตำรา แบบเรียนต่างๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น

วิทยุ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์ ชุดรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (FTV.)
คอมพิวเตอร์พร้อมเครือข่ายที่สามารถเชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ต

2.3 การจัดให้มีครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นผู้บริหารปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
(พรช.) แห่งละ 1 คน โดยปฏิบัติงาเพิ่มเติมเวลา

2.4 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นของประชาชน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น
ผู้จัดระดมและควบคุมการดำเนินงาน และกรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีหน่วยงานระดับภาค
จังหวัดและตำบล เป็นองค์กร ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.5 มุ่งเน้นให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ประชาชนในท้องถิ่น
โดยเฉพาะผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ ผู้ทรงภูมิปัญญาในชุมชน เป็นเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ใน
ชุมชน

2.6 เป็นศูนย์กลางการประสานงานของชุมชนและเป็นแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ของ
ชุมชน

3. วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546 : 2)

3.1 เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และให้บริการการศึกษานอก
โรงเรียนทุกรูปแบบ

3.2 เพื่อเสริมสร้างโอกาสการเรียนรู้สำหรับประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

3.3 เพื่อเป็นแหล่งบริหารชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับ ความ
ต้องการของประชาชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตให้ทันความเปลี่ยนแปลง ของ
สังคมยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย และ
มุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง

3.4 เพื่อกระจายอำนาจให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ และจัดการศึกษา
ให้กับคนในชุมชน

4. องค์ประกอบหลักของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

องค์ประกอบที่ช่วยให้การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นไปด้วยดีและ
บรรลุวัตถุประสงค์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546 : 3) ประกอบด้วย

4.1 กลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่จะใช้บริการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ได้แก่ ประชาชนทุก
คนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มเป้าหมาย
เฉพาะ เช่น เด็กเล็ก สตรี คนพิการ แรงงานต้นถิ่น และนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน
หลักสูตรต่าง ๆ

4.2 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่จัดตั้งอยู่ในชุมชน มีสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้แก่
ชุดรับสัญญาณ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โทรทัศน์ วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นวีซีดี

จัดการเรียนรู้โดยที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพของชุมชนครู
ศูนย์การเรียนชุมชน จึงเปรียบเสมือนผู้เบิกทางแห่งปัญญาและจุดไฟแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำ
ประชาชนและชุมชนไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ก่อให้เกิดความเข้มแข็ง และการพึ่งพาตนเอง
ของชุมชน ดังนั้น ครูศูนย์การเรียนชุมชนเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด
และเป็นกลไกสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชนและชุมชน (กรมการ
ศึกษานอกโรงเรียน, 2546 : 5-10)

5.1 บทบาทตามข้อกำหนดภารกิจของครูศูนย์การเรียนชุมชน

5.1.1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอก
โรงเรียน โดยศึกษา สืบรวจ วิเคราะห์ข้อมูลชุมชน ความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาวางแผนจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน

5.1.2. ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน โดยจัดเวทีประชาคมทำ
ประชาพิจารณ์ จัดเสวนาบ้านตามเมือง จัดเวทีชาวบ้านและกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความ
ต้องการและสภาพปัญหาของชุมชน

5.1.3. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมการศึกษาของชุมชน ให้คำปรึกษา
และแนะแนวแก่ผู้เรียน จัดและบริหารข่าวสารข้อมูล สื่อการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนชุมชน
ประสานความร่วมมือกับท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้รู้ หน่วยงานเครือข่าย จัดกิจกรรมและ
อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของชุมชน

6. บทบาทตามที่ปฏิบัติในปัจจุบัน

6.1. จัดกิจกรรมตามแผนการเรียนการสอนและหลักสูตรต่าง ๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

6.2. จัดทำข้อมูลชุมชนและจัดเก็บข้อมูลในระบบพร้อมที่จะให้บริการ

6.3. จัดทำแผนงาน โครงการเพื่อเสนอเข้าแผนพัฒนาตำบล (อบต.) และกรมการ
ศึกษานอกโรงเรียนแล้วแต่กรณี

6.4. จัดการกระจายและหมุนเวียนการให้บริการสื่อต่างๆ ในศูนย์การเรียนชุมชน

6.5. ดำเนินงานธุรการในศูนย์การเรียนชุมชน โดยเฉพาะการรับสมัครนักศึกษา
การแนะแนว แนะนำ และตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา การลงทะเบียนเรียน การ
จัดทำแผนการเรียนการสอนหลักสูตร

6.6. ดำเนินงานจัดและประสานงานการสอนเสริม การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นใน
ศูนย์การเรียนชุมชน

6.7. ให้คำปรึกษา แนะนำและแนะแนวเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทุกประเภท
ในศูนย์การเรียนชุมชน

- 6.8. ประสานกับบุคคลหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนผู้รู้และผู้มี
ปัญญาท้องถิ่นในการจัดดำเนินงานเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
- 6.9. ให้บริการ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- 6.10. ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 6.11. สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน

7. บทบาทตามแผนนโยบาย

การปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน บทบาทหน้าที่หลัก
ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแนวใหม่ มีดังนี้

7.1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดหลักการ ปรังญา
การศึกษานอกโรงเรียนและความสอดคล้องตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนี้

7.1.1. การจัดกิจกรรมพบกลุ่ม

7.1.2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง

7.1.3. การทำโครงงาน

7.1.4. การจัดการสอนเสริม

7.2. ส่งเสริม และจัด โครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ จัดให้มี ศูนย์การเรียนชุมชน
เป็นหลักแห่ง โดยครู 1 คน ต่อ 1 ศูนย์การเรียนชุมชน ะป็นอย่างน้อย เป็นกระบวนการทาง
สังคม การนำทุนทางสังคมมาใช้

7.3. ส่งเสริมและพัฒนา การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชน สนับสนุน
และบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรและกิจกรรมชุมชน เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
พัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

7.4. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่สถานศึกษามอบหมาย

2. บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

บทบาทและหน้าที่ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ ถูกกล่าวไว้โดยกรมการศึกษานอก
โรงเรียน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546 : 11-15)

1. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

ที่การศึกษา 2546 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอน
แนวใหม่ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งแนวทางในการปฏิรูป
การเรียนการสอนแนวใหม่ มุ่งเน้นการปรับกระบวนการเรียนรู้สายสามัญ โดยการปรับปรุง
วิธีการพบกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และ
การทำโครงงาน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการดำเนินงานดังกล่าว ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นบุคคลที่มี
 ความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามแนวทาง ดังกล่าว ภารกิจ
 ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

1.1 การประชาสัมพันธ์ การแนะแนว ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นทีมงานสำคัญ
 ของสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอน ตามแนวใหม่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายและ
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสาระสำคัญที่ต้องประชาสัมพันธ์ ได้แก่

1.1.1 จุดเด่น และความน่าสนใจของการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวใหม่
 มีความแตกต่างจากแบบเดิมอย่างไร หลักสูตรใหม่เป็นอย่างไร

1.1.2 วิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่

1.1.3 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แนวใหม่

1.1.4 เงื่อนไขต่างๆ และการจบหลักสูตร

1.1.5 ประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ

นอกจากการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนตามแนวใหม่ดังกล่าวแล้ว ครูศูนย์
 การเรียนรู้ชุมชนยังมีหน้าที่ในการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่โรงเรียน เพื่อสำรวจตนเองก่อน
 ตัดสินใจลงทะเบียนเรียน รวมทั้งให้คำปรึกษาในการปรับตัวและแก้ไขปัญหาทางการเรียนด้วย

1.2. การประชุมในเขตครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ร่วมกับสถานศึกษาปทุมธานีศึกษานิเทศก์
 ให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน หรือการเรียนรู้ตาม
 หลักสูตร รวมทั้ง การสร้างบรรยากาศที่ดี การสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคยระหว่างครูและ
 นักศึกษา ระหว่างนักศึกษากับตนเอง และนักศึกษากับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ดังนี้

1.2.1 กล่าวต้อนรับนักศึกษา แนะนำตนเอง แนะนำผู้เกี่ยวข้องและให้
 นักศึกษาแนะนำตนเอง

1.2.2 ชี้แจงเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชา
 ที่ลงทะเบียนเรียน ชื่อ และเงื่อนไขต่างๆ ของหลักสูตร ระเบียบที่เกี่ยวข้องและการจบหลักสูตร

1.2.3. ชี้แจงวิธีการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ การพบกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 หรือการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การทำโครงการ การสอนเสริม และการทำกิจกรรม พบ
 กลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.2.4 กล่าวถึงข้อตกลงต่างๆ ในการเรียนรู้ เช่น การพบกลุ่ม การเรียนรู้
 ด้วยตนเอง หรือการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การส่งงาน การประเมินการเรียนรู้ เป็นต้น

1.2.5 แนะนำสถานที่ในการพบกลุ่ม แนะนำการจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์
 ต่าง ๆ ในการเรียนรู้

1.2.6 แนะนำแหล่งข้อมูล แหล่งความรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3. การวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนด มาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังกัดอื่นๆ นอกจากนี้ในมาตรา 27 กำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ ความเท่าเทียม ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจน การศึกษาต่อ อีกทั้งกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตาม วัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว กระทั่งวงศีกษานิกร โดยกรมวิชาการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้นและประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลาง และกำหนดให้การ จัด การศึกษาในระบบ สามารถปรับ ใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หลักสูตรและวิธีการให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอก โรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ขึ้นสำหรับจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการนำ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ไปใช้นั้น สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาขึ้นใช้เอง แต่ในขั้นแรกนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคร่วมกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ และชุมชน ร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในภาคและจังหวัดนั้น ๆ ไปก่อน

การนำหลักสูตรที่ร่วมกันพัฒนาขึ้นในระดับท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนนั้น หน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งต้อง ออกแบบหรือวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ โดยมีกระบวนการ ดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตร การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เข้าใจและเห็นแนวทางในการจัดการศึกษาพื้นฐาน การศึกษานอกโรงเรียน

1.3.2 ศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ รายละเอียดการเรียนรู ของแต่ละหมวดวิชาและของแต่ละระดับการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการ เรียนรู้ร่วมกับนักศึกษา

1.3.3 ศึกษา สัรวงเอกสารที่สอดคล้องกับมาตรฐานและรายละเอียดสาระ การเรียนรู้ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาต่างๆ ที่จะให้นักศึกษาได้ศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3.4 จัดทำรายละเอียดเนื้อหาแต่ละหัวข้อของสาระการเรียนรู้ ในแต่ละ หมวดวิชา และกิจกรรมที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติ ในการจัดทำใบหาการเรียนรู้ที่ละเอียดนั้น ควรร่วมกันจัดทำเป็นกลุ่ม

1.3.5 แต่งสาระการเรียนรู้แต่ละหมวดวิชา เพื่อการพบกลุ่ม 18 ครั้ง สำหรับ จัดการศึกษาในแต่ละภาคเรียน (เรียน 2 หมวดวิชาต่อ 1 ภาคเรียน) โดยให้วิเคราะห์สาระการ เรียนรู้ จานเนกออกเป็นสาระการเรียนรู้ที่ง่าย สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง และให้ ผู้เรียนศึกษาหาคำ หรือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นกลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่ยากต่อการศึกษาค้นคว้า ด้วย สำหรับครูศูนย์การเรียนชุมชน จะสอนหรืออธิบาย และสาระการเรียนรู้ที่ยากมาก ซึ่ง ต้องเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขามาให้ความรู้ และสาระที่สามารถนำไปทำโครงการได้ สาระการเรียนรู้ที่วางแผนไว้นี้ ครูศูนย์การเรียนชุมชน จะต้องนำไปให้นักศึกษาร่วมกัน วางแผนการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียนเองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นแผนการเรียนรู้ที่มีการกำหนด กิจกรรมที่มีระยะเวลา และผลงานที่แน่นอนในการศึกษาหมวดวิชานั้นๆ

1.4 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ในการวางแผนการเรียนรู้ครูและผู้เรียน ร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ ดังนี้

1.4.1 ครูศูนย์การเรียนชุมชน และผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรแต่ละ หมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีแนวทางการวิเคราะห์หลักสูตร ความตารางที่ 1 ดังนี้



ตารางที่ ๕ การวิเคราะห์หลักสูตร แบ่งกลุ่มเนื้อหาสาระ ดังนี้

เนื้อหาสาระที่ง่าย	เนื้อหาสาระที่ยากปานกลาง	เนื้อหาสาระที่ยากหรือยากมาก	เนื้อหาที่สามารถบูรณาการได้หรือเนื้อหาเจาะลึก
ทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย	ให้ครูผู้สอนเห็นผู้เรียนเองในเวลาจัดกิจกรรมหรือกลุ่ม	ใช้วิธีการสอนเสริมโดยครูหรือวิทยากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะ	ให้ผู้เรียนทำเป็นโครงการ

1.4.2 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และผู้เรียนจัดทำแผนการสอน และแผนการเรียนรู้ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดทำแผนการสอน โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาหลักสูตรที่ได้จากการวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) เนื้อหาง่าย ครูผู้สอนสามารถให้นักศึกษาไปทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ในช่วงแต่ละสัปดาห์
- 2) เนื้อหาที่มีความยากปานกลาง ครูผู้สอนสามารถอธิบายทำความเข้าใจหรือการทำแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้
- 3) เนื้อหาที่ยาก ครูผู้สอนสามารถจัดวิทยากรหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะมาสอนเสริม ทำความเข้าใจกับนักศึกษาในครั้งคราว
- 4) เนื้อหาสามารถบูรณาการได้ ให้นักศึกษารวมกลุ่มกันเลือกทำโครงการที่เหมาะสม ตลอดระยะเวลา 2 - 3 เดือน หรือตลอดช่วงภาคเรียน

1.4.3 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และผู้เรียนวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เน้นการประเมินตามสภาพจริง ประเมินควบคู่ไปกับการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล โดยมีการวัดและประเมินผล ดังนี้

- 1) การวัดและประเมินผลระหว่างภาค ประกอบด้วย
 - (1) การวัดและประเมินผล จากการทำรายงานภาระงานจากเอกสารรายงานที่เกิดจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยการศึกษาค้นคว้าและกิจกรรมกลุ่มในช่วงการพบกลุ่ม แต่ละสัปดาห์

(2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยใช้การทดสอบย่อย

(3) การวัดและประเมินผล การจัดทำโครงการ โดยมี การประเมินผลทั้งกระบวนการดำเนินงาน และประเมินผลผลิตที่เป็นชิ้นงาน

1.5 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีหน้าที่สำคัญในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ เจตคติและค่านิยม ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหมวดวิชาต่างๆ โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตลอดภาคเรียน ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้หลัก 5 กิจกรรม คือ การพบกลุ่ม (พ.ก.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง (ถ.ว.ค.) โดยการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การทำโครงการ (ค.ง.) การขอเสริม (ส.ส.) และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (ก.พ.ช.) โดยแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.5.1 การพบกลุ่ม

1) ความหมาย การพบกลุ่ม หมายถึง การพบกันระหว่างครูการศึกษา นอกโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียน โดยพบกันสัปดาห์ละ 1 ครั้งๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง ตลอดทุกสัปดาห์ ในแต่ละภาคเรียน รวม 20 สัปดาห์ ในการพบกลุ่มสัปดาห์ที่ 1 เป็นการประชุมนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ที่ 2 - 19 เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดร่วมกันระหว่างครูและนิเทศฯ และสัปดาห์สุดท้ายเป็นการประเมินผลปลายภาคเรียน

2) วัตถุประสงค์ กิจกรรมการพบกลุ่ม มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อให้นักศึกษานำเสนอผลงานการศึกษา ค้นคว้าจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเติมเต็มความรู้แก่กัน

(2) เพื่อให้นักศึกษานำเสนอโครงการที่ริเริ่มคิดชอบ เพื่อให้นักศึกษาคนอื่น ๆ และครูช่วยกันวิเคราะห์ ชักถาม ให้ข้อเสนอแนะ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการต่อยอดทางความคิด และนำไปสู่การพัฒนาโครงการต่อไป

(4) เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนในเนื้อหาสาระที่นักศึกษายังไม่เข้าใจและต้องการที่จะเรียนรู้

(5) เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องจากการพบกลุ่ม

(6) เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่มอบหมายให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง

3) การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด
ภารกิจของกิจกรรมในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง มีดังนี้ ภารกิจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(1) จัดให้เกิดกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก
สะดวกในการเรียนรู้ (Group Facilitator) แนะนำวิธีการเรียนให้นักศึกษาในกลุ่มที่รับผิดชอบ

(2) มอบหมายงานให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยไป
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในลักษณะงานกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม

(3) แนะนำสื่อ แหล่งข้อมูล แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่นักศึกษาจะสามารถ
ไปศึกษา ค้นคว้า ได้ โดยครูจะต้องมีการศึกษา สำรวจข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และมีการ
ประสานกับผู้เกี่ยวข้องไว้แล้ว

(4) ให้คำปรึกษาแนะนำ แนะนำ ตอบข้อซักถามให้ข้อเสนอแนะ
ระหว่างที่นักศึกษานำเสนอผลงาน โครงการ และร่วมกับนักศึกษาในการสรุปความคิดรวบยอด
องค์ความรู้ต่างๆ

(5) สอนเพิ่มเติม

(6) ติดตามผล กำกับดูแลการเรียนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล และ
รายงานกลุ่มตามกำหนด

(7) ร่วมกันจัดหาวิทยากร (สพอ./ศษจ.) จัดทำข้อทดสอบย่อยเพื่อ
ทดสอบนักศึกษาทุกครั้งที่มีการพบกลุ่ม

(8) ประเมินผลการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษาทุกท่าน

(9) รายงานผลการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ต่อผู้บังคับบัญชาตามสายงาน

1.5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง

1) ความหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง เป็นการจัดการ
เรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง ในหัวข้อที่ง่ายหรือไม่ยากเกินไป และอยู่ใน
ในวิสัยที่นักศึกษาระดับชั้นจะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยครูมอบหมายงานให้นักศึกษาเรียนรู้ ด้วยตนเอง
เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล คำนึงถึงการพบกลุ่มหรือทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาจะ
ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าประมาณ 15 ชั่วโมง เพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และหรือ ทำกิจกรรม
ตามที่ได้รับมอบหมาย

2) วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อให้ นักศึกษารู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากแหล่งเรียนรู้
ผู้รู้ ภูมิปัญญา และจากสื่อต่างๆ แล้วนำความรู้ ความเข้าใจ ไปนำเสนอให้กับกลุ่มนักศึกษาเพื่อ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการพบกลุ่ม



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(2) เพื่อให้ให้นักศึกษารู้จักถวรวินิจฉัยกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง

(3) เพื่อให้ให้นักศึกษามีการจัดบันทึก เรียบเรียงความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นหลักฐาน

(4) เพื่อให้ให้นักศึกษามีนิสัยใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ภารกิจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

1. วินิจฉัยหลักศูตรหมวดวิชา เพื่อถอดแวงกิจกรรม และกำหนดชิ้นงานประเด็นเพื่อการเรียนรู้ต่างๆ และมอบหมายให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าเก็บรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ต่อเนื่องจากบทกลุ่มแต่ละครั้ง

2. ศึกษา ตำราฯ ประสานงาน เพื่อพบปะข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ผู้รู้ ภูมิปัญญา และสื่อต่างๆ เพื่อที่จะแนะนำและให้คำปรึกษานักศึกษาในการไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. ประเมินผลการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา โดยตรวจสอบ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และผลงาน ชิ้นงานที่น่าสนใจ

การทำโครงการ

1. ความหมาย โครงการงาน คือ แผนงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้นตามความสนใจ ความต้องการ เพื่อนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และลงมือปฏิบัติจริง ผลจากการทำโครงการนำไปสู่ผลผลิตที่เป็นองค์ความรู้ตามหมวดวิชาต่างๆ โดยมีกระบวนการสาระที่จับเป็นและสอดคล้องกัน

2. วัตถุประสงค์ การทำโครงการ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้โดยหาปฏิบัติจริง ในเรื่องที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของตนเอง

2.2 เพื่อให้นักศึกษา ได้ผลิตผลงาน ชิ้นงาน ที่เป็นบูรณาการองค์ความรู้ ตามหมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียนกับชีวิตประจำวัน เช่น การประกอบอาชีพ

2.3 เพื่อให้นักศึกษาได้สร้างและสรุปองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ

ภารกิจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

1. ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาในการทำโครงการ

2. แนะนำแหล่งข้อมูล ผู้รู้ ภูมิปัญญา สื่อต่างๆ เพื่อการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลในการทำโครงการของนักศึกษา

3. ประเมินผลการทำโครงการ

1.5.4 การสอนเสริม

1. ความหมาย การสอนเสริม หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาที่ยากและสลับซับซ้อน โดยเชียววิทยากร ผู้รู้ ผู้ชำนาญในเนื้อหา นั้น มาเป็นผู้สอน โดยใช้เวลาที่เหมาะสมนอกเหนือจากเวลาการพบกลุ่ม

2. วัตถุประสงค์ การสอนเสริม มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ที่ยุ่งยากซับซ้อน ได้ดียิ่งขึ้น

ภารกิจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

1. วางแผนร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้นักศึกษาในแต่ละภาคเรียน

2. จัดหาครู วิทยากรสอนเสริมในเนื้อหาสาระที่จะเป็นตามหมวดวิชาที่ลงทะเบียน ในแต่ละภาคเรียน

3. จัดแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการสอนเสริม ระยะเวลา สถานที่ และแนวปฏิบัติในการเข้ารับการสอนเสริม

4. เตรียมประเด็นให้นักศึกษาสรุปรายงาน

5. ประเมินงานและอำนวยความสะดวกในการสอนเสริมแก่วิทยากร

สอนเสริม

1.5.5 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

1) ความหมาย กิจกรรม กพช. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และเป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาทำตามความเข้าใจ ความถนัด โดยเน้นการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2) วัตถุประสงค์ มีดังนี้

(1) เพื่อให้ นักศึกษานำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต

(2) เพื่อให้ นักศึกษามีการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเอง



(3) เพื่อให้ศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น มีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม มีมนุษยสัมพันธ์ และมีคุณธรรม จริยธรรม

(4) การปฏิบัติกิจกรรม กพช.

ภารกิจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

1. ชี้แจงหลักการ วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดกิจกรรม กพช. ให้แก่ศึกษาวรรณอย่างชัดเจน
2. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการเลือกกิจกรรม กพช. การเขียนโครงการ และการนำเสนอโครงการ
3. พิจารณาความเหมาะสมของโครงการและชี้ข้อบกพร่องที่ จะต้องปรับปรุงแก้ไข
4. นำโครงการเสนอต่อสถานศึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติ
5. ติดตาม ประสานงานกับบุคลากร องค์กร ภาคีหน่วยงาน อื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรม กพช. ของนักศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
6. นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลการจัดกิจกรรม กพช.ตามเกณฑ์ที่กำหนด



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล การเรียนรู้หมวดวิชาของผู้เรียน ซึ่งจะต้องดำเนินการทวนสอบผู้ไปกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจะต้องมีการวัดและประเมินผล โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

1.6.1 การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ตนเอง โดยพิจารณาจากผลงาน ชิ้นงานที่ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าในกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง การนำเสนอผลงาน ชิ้นงาน และการร่วมอภิปราย

1) ผลงาน ชิ้นงานที่ผู้เรียนได้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นักศึกษาที่ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในเนื้อหาสาระที่ง่ายที่ได้ตกลงร่วมกับครู ในช่วงวางแผนการเรียนรู้ นักศึกษาต้องบันทึกผลการศึกษาให้เป็นหลักฐาน อาจใช้วิธีบันทึกด้วยการเขียนด้วยลายมือ เพื่อฝึกการเขียน และจัดเก็บไว้เป็นระบบ ครูต้องตรวจสอบผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษา เป็นระยะๆ ตามที่ได้กำหนดในแผนการเรียนรู้ โดยพิจารณาในเรื่องของเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง คุณธรรมจริยธรรม และอื่นๆ รวมทั้งพิจารณาการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

2) การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า และการร่วมอภิปราย นักศึกษาจะต้องหมุนเวียนกันนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

ในช่วงการพบกลุ่ม และผู้ที่ยังไม่ได้นำเสนอ ต้องร่วมอภิปราย ชักถามเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเป็นการฝึกทักษะการเสนอความคิดเห็น ฝึกทักษะการพูดด้วย ครูจะต้องสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา ใบส่วนที่เป็นผู้นำเสนอ ทั้งด้านเนื้อหา สื่อ บุคลิกภาพ และอื่นๆ แล้วบันทึกผลสังเกตไว้เป็นหลักฐาน สำหรับผู้ร่วมอภิปราย ให้สังเกตในเรื่องสาระที่ร่วมอภิปราย ข้อมูลข้อคิดเห็นที่นำมาอภิปราย การมีส่วนร่วม และทักษะการพูดในที่ชุมชน และอื่นๆ โดยบันทึกผลการสังเกตในแบบสังเกต (ตัวอย่างแบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง ดังแนบ)

1.6.2 การประเมินผลโดยการทดสอบย่อย (Quiz) ในการพบกลุ่ม หลังจากเสร็จสิ้นการนำเสนอ ผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการอภิปรายแล้ว ให้ครูดำเนินการทดสอบย่อยทุกครั้ง ครั้งละ ไม่เกิน 20 นาที โดยทดสอบเกี่ยวกับความคิดรวบยอด ตามมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ ที่ได้จากการพบกลุ่มครั้งที่ผ่านมา โดยให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขต เป็นผู้ดำเนินการจัดทำแบบทดสอบย่อย ในลักษณะให้เติมคำตอบสั้น ไม่เกิน 5 ข้อ และให้นักศึกษาทำคะแนน ไว้เป็นหลักฐานด้วย

1.6.3 การประเมินผลจากการทำโครงการ ให้ครูกับผู้เรียนวางแผนการประเมินโครงการร่วมกัน ในช่วง การวางแผนการจัดการเรียนรู้ว่าจะประเมินอะไรบ้าง ให้คะแนนเท่าไร และประเมิน ในช่วงเวลาใด ทั้งนี้ การประเมิน โครงการโดยทั่วไปจะประเมิน 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เอกสาร โครงการ ให้ตรวจสอบว่า เอกสาร โครงการที่เขียนที่หัวข้อสำคัญๆ ของโครงการครบถ้วนหรือไม่ การเขียนโครงการ สมเหตุสมผล มีความชัดเจน และมีความเป็นไปได้ เพียงใด

ส่วนที่ 2 กระบวนการทำงานให้นักศึกษารายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ เช่น ทุก 2 สัปดาห์ โดยให้นักศึกษาประเมินด้วยตนเองว่า การดำเนินโครงการก้าวหน้าเป็นไปตามแผนหรือไม่ หรือปัญหาอุปสรรคใด ได้แก้ปัญหานั้นอย่างไร และคิดว่า จะทำอะไรต่อไป รวมทั้งการให้ผู้เรียนและครูช่วยให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้วย นักศึกษาแต่ละคนในกลุ่มบันทึก สรุปผลการพูดคุยหรือสะท้อนความคิดไว้ด้วย

ส่วนที่ 3 ผลงาน รายงาน เมื่อทำโครงการเสร็จสิ้น ได้ชิ้นงานแล้ว ให้นักศึกษาช่วยกันเขียนรายงาน โครงการที่ทำ ตามแบบฟอร์ม การเขียนรายงานว่าทำอะไร มีวัตถุประสงค์อย่างไร ทำที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร พร้อมทั้งเขียนสะท้อนความคิดเห็น ต่อการทำโครงการด้วย โดยครูจะประเมินทั้งส่วนที่เป็นชิ้นงาน และรายงาน

ทั้งนี้ การประเมินโครงการ ทั้ง 3 ส่วน ควรให้น้ำหนักคะแนนของส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการทำงาน และส่วนที่ 3 การประเมินผลงาน รายงาน มากกว่า

ส่วนที่ 1 เอกสาร โครงงาน เช่น ถ้าโครงงานคะแนนเต็ม 30 อาจให้คะแนนส่วนที่ 1 : ส่วนที่ 2 : ส่วนที่ 3 เป็น 5 : 15 : 10 เป็นต้น

1.6.4 การประเมินผลปลายภาคเรียน (Final Test) การประเมินผลปลายภาคเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละหมวดวิชา โดยให้ประเมินทั้งความรู้ ทักษะ และกระบวนการ ด้วยแบบทดสอบทั้งอัตนัยและปรนัย ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เป็นผู้สร้างเครื่องมือวัดผล หรือจัดทำเฉลย และเกณฑ์การตรวจให้คะแนน และให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขต เป็นผู้ดำเนินการประเมินและตรวจให้คะแนน โดยมีการกำหนดคะแนนการประเมินผลการเรียนรายหมวดวิชา กำหนดสัดส่วนตามตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คะแนนการประเมินผลการเรียนรายหมวดวิชา กำหนดสัดส่วนเป็น ดังนี้

รายการประเมิน	คะแนนร้อยละ
1. กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องจากผลงาน ชิ้นงาน การนำเสนอ และการร่วมอภิปราย	20
2. การทดสอบย่อย	20
3. โครงงาน	20
4. การประเมินผลปลายภาคเรียน	40
รวม	100

1.6.5 การจบหลักสูตร การพิจารณาตัดสินใจให้ผู้เรียนจบหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษานั้น ผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ การจบหลักสูตร ดังนี้

1) ผ่านเกณฑ์การประเมินครบทุกกลุ่มหมวดวิชาตามโครงสร้าง ของหลักสูตร ในแต่ละหมวดวิชา ให้ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ผลการประเมินแต่ละหมวดวิชา ให้เป็นค่าระดับผลการเรียนเต็ม (4) - ดี (3) - พอใช้ (2) - ผ่าน (1) และ ไม่ผ่าน (0)

2) ให้สถานศึกษา จัดให้มีกระบวนการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสถานศึกษาจะต้องกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการเป็นพิเศษ ประมาณ 3 - 5 เรื่อง ทั้งนี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์อาจเหมือนหรือแตกต่างจากคุณธรรม จริยธรรม ของรายงานหมวดวิชาก็ได้ จากนั้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ให้ชัดเจน แยกจากการประเมินผลกลุ่มหมวดวิชา ผลการประเมิน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ให้เป็นคิมาก, ดี หรือพอใช้ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อาจดำเนินการ ได้หลายรูปแบบ เช่น

รูปแบบที่ 1 สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ การพบกลุ่ม การทำโครงการ การทำกิจกรรม กพข. และอื่นๆ แล้วบันทึกผลการสังเกต (ตัวอย่างแบบบันทึกผลการสังเกตดังนี้)

รูปแบบที่ 2 การกำหนดหัวข้อหรือประเด็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วให้นักศึกษามบันทึกด้วยตนเอง โดยครูอาจตรวจสอบ โดยทางอ้อมหรือสอบถามผู้เรียน โดยตรง แล้วบันทึกผลการประเมิน

3) ผ่านเกณฑ์การประเมิน การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนของแต่ละระดับการศึกษา แล้วให้ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมิน ผลการประเมินให้เป็น คิมาก - ดี และพอใช้ ถ้าผลการประเมิน ไม่ผ่านเกณฑ์ ต้องให้ผู้เรียนดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ให้เรียบร้อยก่อน (ตัวอย่างรายการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ดังแนบ) การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน อาจดำเนินการประเมินในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เช่น

รูปแบบที่ 1 ประเมินการอ่านหรือสิ่งที่มอบให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วบันทึกผลการประเมินในแบบบันทึก หรือเขียนบันทึกโดยอิสระ

รูปแบบที่ 2 ประเมินจากเอกสาร โครงการ และรายงานผล โครงการที่นักศึกษาเขียน แล้วบันทึกผลการประเมินแบบบันทึก หรือเขียนบันทึกโดยอิสระ

รูปแบบที่ 3 ประเมินจากการบันทึกการไปศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา แล้วบันทึกผลการประเมินในแบบบันทึก หรือเขียนบันทึกโดยอิสระ

4) ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้สถานศึกษาโดยครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยให้พิจารณาจากกิจกรรมโครงการที่นำเสนอการดำเนินการตามเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรม กพข. เช่น จำนวนเวลาที่ใช้และผลการดำเนินการทั้งผลงาน ชิ้นงาน ที่ทำทักษะกระบวนการและคุณธรรม ในการทำงาน เป็นกลุ่ม ผลการประเมิน ให้เป็น ผ่าน - ไม่ผ่าน

สรุป ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบเพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลผู้มีความรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การระดมความคิดเห็นการเรียนการสอน การประชุมนิเทศ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ร่วมกับสถานศึกษาปฐมนิเทศนักศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนการเรียนรู้ครูและผู้เรียนร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะ เจตคติและค่านิยม ตามที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการพบกลุ่ม (พท.)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง (กรด.) การทำโครงการ (คจ.) การเขียนเสริม (สส.) และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการหลากหลาย การการจบหลักสูตร การพิจารณาตัดสินใจให้ผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์การจบหลักสูตร ให้จบหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษา

2. ด้านการบริหารจัดการ

ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ มีดังนี้

1. สำรวจความต้องการของประชาชน ชุมชน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและเก็บรวบรวมหลักฐานความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน และกิจกรรมอื่นๆ ของประชาชน
2. ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
3. จัดทำข้อมูลชุมชนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบพร้อมที่จะให้บริการ โดยอาจสำรวจจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ร่วมมือกับผู้นำชุมชน เครือข่ายต่างๆ ในชุมชน นักเรียน นักศึกษา และรวบรวมข้อมูลที่สำคัญของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมาของชุมชน สภาพทั่วไป สภาพภูมิศาสตร์ อาชีพของประชาชน การคมนาคม ถนนหนทาง ข้อมูลด้านสาธารณสุข ข้อมูลด้านไปสู่ตัว การศึกษา ศาสนา วัด ศาสนสถาน โบราณสถาน แหล่งผู้รู้ ผู้ชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ บุคคลตัวอย่างในชุมชน แหล่งทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยว แหล่งน้ำ แหล่งธรรมชาติ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของชุมชน ความต้องการด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชนทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นต้น มีการนำเสนอข้อมูล ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดทำเพิ่มข้อมูล การนำเสนอข้อมูลเป็นตาราง กราฟ แสดงไว้ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
4. จัดทำแผนงานและโครงการ เพื่อเสนอเข้าแผนพัฒนาตำบลและศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ
5. ประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นเครือข่ายการเรียนรู้งานการศึกษาออกโรงเรียน
6. ให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อใช้ศึกษาด้วยตนเองของประชาชนอย่างค้ำเนื่องตลอดชีวิต จัดบริการเรื่องเพื่อเสนอการเรียนรู้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะหลากหลาย สัขที่จัดได้แก่



สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวีดิทัศน์ เทปเสียง เป็นสื่อตามหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนทุกระดับ
สื่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษาและสื่อวิชาชีพ รวมทั้งครุภัณฑ์ ได้แก่ เครื่องรับ โทรทัศน์ เครื่องเล่น
วีดิทัศน์ วิทยุ เทป ซึ่งให้บริการแก่ นักเรียน นักศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน
ตลอดจนประชาชนทั่วไป สื่ออื่นๆ ได้แก่ ชุดรับสัญญาณรายการ โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม สไลด์
ภาพยนตร์ CD-ROM สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต สื่อชุดทดลองวิทยาศาสตร์ ชุดนิทรรศการ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แต่ละแห่งอาจ
จัดหาสื่อต่างๆ เหล่านี้ได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละชุมชน สำหรับ
บริการเมื่อควรจัดทำบันทึกสถิติการให้บริการ จัดทำรายงานผลการใช้สื่อ ตรวจสอบสภาพสื่อ
ทุกครั้งทั้งก่อนและหลังให้บริการสื่อ

7. จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ได้แก่ การส่งเสริมการรู้
หนังสือให้ประชาชนอย่างค่อนเนื่อง การจัดกิจกรรมชุมชนปลอดคนเสพติด การจัดการแข่งขันกีฬา
การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยการประสานงานอาศัย
ความร่วมมือของบุคลากรในชุมชน นักศึกษานอกโรงเรียน เป็นผู้ช่วยดำเนินการ

8. เป็นรวบรวมหลักฐานที่เป็นกิจกรรมการศึกษาของนักศึกษานอกโรงเรียน
ของประชาชนในชุมชน จัดทำและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานการดำเนินงานต่อ
หน่วยงานต้นสังกัด จัดทำสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ชัดเจนและเที่ยงตรง
รายงานต่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วน
ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

9. ดำเนินงานธุรการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เช่น การรับสมัครนักศึกษา
แนะนำให้คำปรึกษา ตรวจสอบหลักฐานการขึ้นทะเบียนนักศึกษา การลงทะเบียนเรียน จัดทำ
แผนการเรียนการสอน การสอนเสริมและการพบกลุ่ม

10. สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11. ให้ความร่วมมือระหว่างเครือข่ายในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและพัฒนา
ชุมชน โดยประสานเครือข่ายชุมชนให้มีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
สถาบันศาสนา สถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

สรุป การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานทุกภารกิจเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย
สำรวจความต้องการของประชาชน ชุมชน และการเก็บรวบรวมหลักฐานความต้องการ
การจัดกิจกรรมการศึกษาการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลชุมชน
และจัดเก็บอย่างเป็นระบบพร้อมที่จะให้บริการ การจัดทำแผนงานและ โครงการ เพื่อเสนอเข้า
แผนพัฒนาตำบลและศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน การประสานงานกับบุคคลและ

หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นเครือข่ายการเรียนรู้งานการศึกษานอกโรงเรียน การให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนชุมชน การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง การรวบรวมหลักฐานที่เป็นกิจกรรมการศึกษาของ นักศึกษา การดำเนินงานธุรการในศูนย์การเรียนชุมชน การสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้ความร่วมมือระหว่างเครือข่ายในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาชุมชน โดยประสานเครือข่ายชุมชนให้มีส่วนร่วม

3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

ภารกิจของศูนย์การเรียนชุมชนในด้านการส่งเสริม สนับสนุน มีหลายด้าน คือ การประชาสัมพันธ์ การแนะแนว การกระจายและหมุนเวียนสื่อ การปฏิบัติงานธุรการ การนิเทศ ติดตามและรายงานผล ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์

1.1. วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์

- 1.1.1 เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ หลักการดำเนินงานและประเภทของกิจกรรมในการจัดศูนย์การเรียนชุมชน
- 1.1.2 เพื่อให้ให้นักศึกษา ประชาชน องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานเครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดศูนย์การเรียนชุมชน
- 1.1.3 เพื่อให้ นักศึกษา ประชาชน ในชุมชนมาใช้บริการศูนย์การเรียนชุมชนตามความต้องการ

1.2. วิธีการประชาสัมพันธ์

ศูนย์การเรียนชุมชนอาจจะตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ขึ้น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์การเรียนชุมชน เพื่อทำหน้าที่วางแผนและจัด ประชาสัมพันธ์งานศูนย์การเรียนให้นักศึกษา ประชาชนในชุมชน ได้ทราบอย่างทั่วถึง

1.3. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์

ศูนย์การเรียนชุมชน ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยใช้รูปแบบและสื่อที่หลากหลาย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรศึกษานอกโรงเรียน และกระตุ้นให้ ประชาชนมารับการศึกษาหรือใช้บริการของศูนย์การเรียนชุมชน ดังนี้

1.3.1 จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ กระจาดข่าว ป้ายนิเทศ

1.3.2 เลี้ยงถามหาเย หอกระจายข่าว ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่

1.3.3 ใ้สื่อบุคคล เช่น นักศึกษา ประชาชน องค์กรท้องถิ่น หน่วยงาน

เครือข่าย

1.3.4 จัดทำแผนพับ แผนปฏิรูป หนังสือพิมพ์ฝ่ายวัง จดหมายข่าว ลงข่าว
ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

1.4 . แนวทางการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์

1.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ โดยขอความเห็นชอบต่อ
คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้

1.4.2 ประชุมคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ เพื่อวางแผน แง่หน้าที่
ความรับผิดชอบในการจัดและดำเนินการประชาสัมพันธ์

1.4.3 สืบค้น รวบรวม จัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่สื่อ เอกสาร
ประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการศึกษา

1.4.4 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ทั้งในรูปแบบของการประชุมชี้แจง การ
จัดนิทรรศการ การรณรงค์ เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญ ของ
การศึกษา ร่วมกันแก้ไขปัญหาในชุมชนและความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน

1.4.5 สรุปรายงานผลการประชาสัมพันธ์ต่อคณะกรรมการฝ่าย
ประชาสัมพันธ์ และคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้

2. การแนะนำ

1. ความสำคัญของการแนะนำ การแนะนำ เป็นกระบวนการช่วยเหลือ
บุคคลให้เข้าใจตนเอง เพื่อให้สามารถตัดสินใจในการศึกษาต่อ การเลือกประกอบอาชีพหรือ
รู้จักปรับตัวที่จะอยู่ในสังคม เพื่อให้รู้จักดำเนินชีวิตของตนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและ
มีคุณภาพที่ดีขึ้น เนื่องจากนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านพื้น
ฐานความรู้ สภาพเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสภาพการดำเนินชีวิต ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความ
คำปรึกษาและแนะนำจากครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทั้งก่อนที่จะเข้ารับการศึกษา ในระหว่าง
การศึกษา และมีข้อบกพร่องไปแล้ว เพื่อให้นักศึกษาจะได้มีข้อมูล เพื่อการตัดสินใจใน
การศึกษา การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม

2. กิจกรรมการแนะนำ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ควรจัดกิจกรรมการให้
คำปรึกษาและแนะนำในลักษณะต่างๆ ดังนี้

2.1. การให้คำปรึกษาและแนะนำก่อนเรียน ก่อนที่นักศึกษา จะสมัคร
เข้าเรียน นักศึกษาบางคนจำเป็นต้องได้รับคำชี้แจง และคำแนะนำเกี่ยวกับรายละเอียดของการ
เรียน เช่น โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร วิธีการ แขนงการเรียน เวลาเรียน การวัด
และประเมินผล เงื่อนไขการจบหลักสูตร การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การทดสอบก่อน
เรียน (สำหรับระดับประถมศึกษา) การเทียบโอนวิชาสามัญและวิชาชีพ และการเทียบโอน
ประสบการณ์ เป็นต้น

2.2. การให้คำปรึกษาและแนะแนวระหว่างเรียน เริ่มจากนักศึกษา จะต้องรับผิดชอบการเรียนของตนเอง โดยครูศูนย์การเรียนชุมชนจะเป็นผู้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ และแนะนำ เช่น แหล่งความรู้ที่นักศึกษาควรจะไปศึกษาหาความรู้ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร คือการเรียนการสอนตามความต้องการของนักศึกษา ถ้าแนะนำด้านส่วนตัวและสังคมหรือทักษะชีวิต ขึ้นตอนและวิธีการสอนระหว่างภาค และปลายภาค แนะนำในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และการขอวีซ่าทุนการศึกษา การใช้บัตรส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

2.3 การให้คำปรึกษาและแนะแนวหลังจบการศึกษา เริ่มที่นักศึกษา เรียนจบการศึกษาคณะหลักสูตรต่างๆ แล้ว ครูศูนย์การเรียนชุมชนควรให้คำปรึกษา และแนะนำ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ เช่น การศึกษาต่อ ในระดับต่างๆ การเลือกประกอบอาชีพตามความถนัด และคำแนะนำในการสมัครงาน เป็นต้น

3. แนวทางการดำเนินงานการแนะแนว การให้คำปรึกษาและแนะแนวนั้น ครูศูนย์การเรียนชุมชน มีวิธีการจัด ได้หลายหลาย ดังนี้

3.1 ประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนทั้งหมด เพื่อขอรับความสนับสนุนในด้านสื่อต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษา และแนะแนว เช่น แผ่นพับที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน สายสัมพันธ์และสายอาชีพ เอกสารหรือวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต สื่อการเรียนการสอน ทั้งประเภทเอกสาร และวีดิทัศน์ในหมวดวิชาต่างๆ ตามความต้องการของนักศึกษา

3.2 จัดทำแผนผัง หรือแผนภูมิ หรือขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในกระดาษไปสแตร์ขนาดใหญ่ แล้วติดแสดงไว้ที่ศูนย์การเรียนชุมชน เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถศึกษา และทำความเข้าใจด้วยตนเองได้

3.3 ประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือสถานประกอบการ เพื่อจัดให้นักศึกษาไปขอรับความรู้หรือศึกษาดูงาน

3.4 เชิญวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ มาให้ความรู้ เพื่อแนะแนวการศึกษาต่อ หรือการเลือกประกอบอาชีพ หรือการสมัครงาน หรือการปรับปรุงคุณภาพตามความเหมาะสม

3.5 จัดให้มีผู้รับฟังความคิดเห็นในการรับบริการจากศูนย์การเรียนชุมชน หรือปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนแล้วดลปัญหาเหล่านั้น โดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม ชี้แจงในป้ายประกาศ เป็นต้น

3.6 จัดทำป้ายนิเทศหรือมุมเสริมความรู้ในศูนย์การเรียนชุมชน เพื่อแสดงข้อมูลต่างๆ ที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่นักศึกษา



3.7 จัดให้มีคำปรึกษาเป็นรายกลุ่ม หรือรายบุคคลแก่นักศึกษา ที่ต้องการคำปรึกษาหรือคำแนะนำเฉพาะราย

4. การกระจายและการหมุนเวียน ระยะเวลาการกระจายสื่อเพื่อจัดการศึกษา ในชุมชน สื่อการศึกษา ที่หน่วยงานต่างๆ ของกรมการศึกษา นอก โรงเรียนและหน่วยงาน หรือช่วยดำเนินการผลิต จัดซื้อจัดหา เพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายในศูนย์การเรียนชุมชน จำเป็นจะต้องมีระบบ การกระจายสื่อที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ถึงผู้รับกลุ่มเป้าหมายอย่างมีคุณภาพทั่วถึงทันเวลาและเพียงพอ โดยมีระบบการกระจายสื่อที่สำคัญ 2 รูปแบบ คือ

4.1. การส่งสื่อถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่โดยตรง สื่อที่ผ่านการจัดส่งประเภทนี้ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษ และรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษ

4.1.1 วิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษ เผยแพร่โดยวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (RVT) ไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ผู้เรียน ที่สถานีปลายทางสามารถเปิดรับชมได้จากเครื่องรับที่ติดตั้งจนรับสัญญาณดาวเทียม ซึ่งมีประจำอยู่ที่ศูนย์การเรียนชุมชน ตามตารางออกอากาศที่กำหนดไว้แต่ละภาคเรียน นอกจากนี้แล้วยังมีรายการ โทรทัศน์ที่หน่วยงานส่วนภูมิภาคจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ ผู้เรียนสามารถเปิดรับชมรายการได้จากเครื่องรับ โทรทัศน์ในพื้นที่ได้โดยตรง

4.1.2 รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษเผยแพร่รายการวิทยุกระจายเสียง ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษและสถานีท้องถิ่นนักศึกษและ ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถเปิดรับฟังรายการได้โดยตรงจากเครื่องรับวิทยุ

4.2 การส่งสื่อผ่านเครือข่ายหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่ง ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค กลุ่มศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริหารการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เพื่อกระจายสื่อไปยังศูนย์การเรียนชุมชน สื่อที่กระจายผ่านเครือข่ายนี้ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุทัศน เทปใสเสียง สื่อวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

5. การปฏิบัติงานบูรณาการ ทิศดำเนินการบูรณาการ ครูศูนย์การเรียนชุมชนมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

5.1 จัดทำบัญชีขงเวลาการปฏิบัติงาน

5.2 จัดทำบันทึกการปฏิบัติงาน Portfolio มีข้อเสนอผู้บริหารศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

5.3 เป็นเจ้าหน้าที่การเงิน โดยได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

6.2.2 จัดบริการให้ยืม วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์การศึกษา แก่นักศึกษานอกโรงเรียนและประชาชนในชุมชน

6.2.3 จัดกระจายเชื้อและหมูนเวียนสี่อระหว่งศูนย์การเรีบนชุมชนเพื่อให้บริการนักศึกษานอกโรงเรียนและประชาชนอย่างกว้างขวางทั่วถึง และเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

6.2.4 จัดให้นักศึกษามาหมูนเวียนให้บริการเรื่องการเรีบนการศจนณะแนวการจัดนิทรรศการ ให้คำปรึกษาโดยอาจให้รุ่นพี่ช่วยรุ่นน้อง

6.3. การดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากร

6.3.1 กรณีที่ครูศูนย์การเรีบนชุมชน ไม่สามารถปฏิบัติงาน ที่ศูนย์การเรีบนชุมชนได้ในวันใด จะต้องแจ้งให้ไม่เกิดองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ

6.3.2 จัดให้นักศึกษาที่ปฏิบัติงานในศูนย์การเรีบนชุมชน อย่างต่อเนื่องโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.3.3 จัดให้มีอาสาสมัครในชุมชน เช่น ข้าราชการบำนาญ ผู้สูงอายุ มาช่วยปฏิบัติงานในศูนย์การเรีบนชุมชน

7. การนิเทศ การติดตามผลและรายงานผล การนิเทศ การติดตามและรายงานผล เป็นเจ็ดนใจที่สำคัญในการสร้าง ความสำร็จในการดำเนินงานของศูนย์การเรีบนชุมชน ซึ่งมีหน่วยงานบริหารหลายทางที่ครอบลุมกิจกรรมทุกรูปแบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรีบนชุมชนเป็นแหล่งส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ในการดำเนินงานจะเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ จากส่วนกลางผ่านหน่วยงานทุกระดับของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและเครือข่ายลงไปถึงประชาชน รวมถึงระบบสะท้อนกลับจากระดับล่างถึงหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้า อุปสรรค ปัญหาต่างๆ รวมทั้งผลสำร็จของการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

7.1 แนวทางในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ศูนย์การเรีบนชุมชนจะใช้กระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ตามโครงสร้างการทำงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจากระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด ภาค และส่วนกลาง

7.2 การนิเทศ การนิเทศ ใช้ระบบการนิเทศตามรายงานของศึกษานิเทศก์ โดยกำหนด ให้มีหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่และกรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมเรีบน ประชานิเทศในศูนย์การเรีบนชุมชนที่ดูแลอยู่

7.3. การติดตามการประเมินผล การดำเนินงานมีขั้นตอน ดังนี้

7.3.1 ศึกษากิจกรรมที่ดำเนินการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

7.3.2 เมื่อศึกษากิจกรรมแล้วต้องทำการวิเคราะห์เป้าหมาย และ
วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

7.3.3 วิเคราะห์แผนปฏิบัติงาน

7.3.4 กำหนดสิ่งที่จะทำให้การประเมินในแต่ละกิจกรรม โดยแยกเป็น
ระยะตามแผนปฏิบัติงาน

7.3.5 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติจริง

7.3.6 นำข้อมูลทั้งที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสิ่งที่
เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่กำหนดในเป้าหมาย

7.3.7 จัดทำสรุปผลการประเมินกิจกรรมและสรุปผลการดำเนินงาน
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลที่นิยมใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และสังเกต ซึ่ง
การเลือกใช้แบบไหนต้องพิจารณาให้เหมาะสมทั้งแหล่งข้อมูลและลักษณะของข้อมูลว่า
ต้องการเก็บข้อมูลจากที่ไหน เก็บจากใคร เป็นต้น

7.4. การรายงานผล สามารถดำเนินงานได้หลายวิธี ได้แก่

7.4.1 ใช้ระบบการรายงานผลที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนกำหนด ซึ่ง
กำหนดให้รายงานทุกภาคเรียนหลังจากที่ภาคเรียนแล้ว โดยให้มีระบบการรายงานที่
สัมพันธ์ต่อเนื่อง และครบวงจร โดยมีการกำหนดเวลา ในการรายงาน ทั้งเป็นเดือน รายภาค
เรียน และรายปี ข้อมูลที่รายงานให้ครอบคลุมกิจกรรม ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดทุกกิจกรรม มี
ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เช่น จำนวนหมู่บ้าน จำนวนประชากรในชุมชน คณะกรรมการองค์การ
บริหารส่วนตำบล

7.4.2 การจัดประชุมประจำเดือนของหน่วยงานระดับต่าง ๆ ได้แก่

(1) ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอประชุมศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนทุกเดือนและรายงานศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

(2) ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ประชุมประจำเดือนร่วมกับ
ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอแล้วรายงานศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน

(3) ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาครวบรวมนำรายงานให้กรมทราบ
เป็นรายภาคเรียน

(4) กรมสรุปภาพรวมเป็นรายปี

7.4.3 การจัดประชุมสัมมนาเพื่อการปรับปรุงพัฒนางาน ศูนย์การศึกษา
ออกโรงเรียนจัดสัมมนาระดับภาคปีละครั้ง หรือตามความจำเป็นเร่งด่วน และ กรมจัดประชุม
ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปีละครั้ง

สรุป การส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง กระบวนการขั้นตอนในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชน นักศึกษา องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานเครือข่ายทราบถึงนโยบาย เข้ามามีส่วนร่วม ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การแนะแนวช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเอง สามารถตัดสินใจ ศึกษาต่อภาวการณ์ประกอบอาชีพหรือรู้จักรับตัวที่จะอยู่ในสังคม รู้จักดำเนินชีวิตให้เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม การกระจายและการหมุนเวียนระบอบการกระจายสื่อในชุมชน สื่อการศึกษา การผลิต จัดซื้อจัดหาสื่อ การปฏิบัติงานธุรการ จัดทำบัญชี ทำบันทึก ประสานความร่วมมือ การรับสมัครนักศึกษา ทำทะเบียน การจัดบริการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์การศึกษา การนิเทศการติดตามผล และรายงานผลสะท้อนผลงานให้เห็นความก้าวหน้า อุปสรรค ปัญหา รวมทั้งผลสำเร็จของการดำเนินงาน

3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดหนองคาย (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจังหวัดหนองคาย, 2549 : 20)

สภาพปัจจุบัน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดหนองคาย เป็นสถานศึกษาที่จัดบริการ ให้การศึกษาทั้งการศึกษาสายสามัญ การจัดการศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาดมอรรถยาศัย สำหรับการศึกษามัธยมศึกษา ได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็น การจัดการศึกษาที่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่กำหนด ตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกรมการศึกษานอก โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญเพิ่มเติมได้แก่ การทำ โครงการตามหลักสูตร และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ที่นักศึกษา ผู้เรียนต้องทำโครงการและปฏิบัติกิจกรรมไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยมีครูศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน (ครู ศรช.) เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน จังหวัดหนองคาย พบว่า ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) มีการสมัครเข้าและลาออก เป็นประจำและในการรับสมัครครูใหม่ แม้จะรับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับ ปริญญาตรี แต่บุคคล เหล่านี้ ส่วนหนึ่งจบปริญญาตรีสาขาอื่น ไม่มีวุฒิด้านการศึกษามาทำหน้าที่ ครูศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนจึงขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในบทบาทและภารกิจการศึกษา นอก โรงเรียนและปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ซึ่งเป็นการสนองนโยบายรัฐบาลในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะแนวทาง ในการปฏิรูปการเรียนการสอนแนวใหม่มุ่งเน้นการไว้กระบวนการ เรียนรู้สายสามัญ โดยการปรับปรุงวิธีการพบกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือทำ กิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย และการทำโครงการ การวิเคราะห์หลักสูตร และการปรับ ปรุงการเรียนรู้อื่น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

ทำให้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขนาดความรู้ ความเข้าใจในวิธีการการจัดการศึกษาตามแนวทางดังกล่าว

สาระสำคัญของหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตร การศึกษานานขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวคิดหลักการ และจุดมุ่งหมายของการศึกษานอกโรงเรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของประเทศ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนดังนี้

1. ระดับการศึกษา

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานานขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นการศึกษานานสำหรับผู้เรียนที่ พื้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับหรือกลุ่มเป้าหมายที่เลวตและขาดโอกาสได้รับการศึกษาในระบบหรือพื้นที่ ที่สถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษานานขั้นพื้นฐาน 12 ปีให้ได้ โดยแบ่งการศึกษานอกออกใน 3 ระดับดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษานานที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษานานที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษาชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษานานที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

การจัดการศึกษาโดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้ยึดถือ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานานขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นเกณฑ์ ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาซึ่งสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ดังกล่าวได้ กำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมตามความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชน และสังคม เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายนอกโรงเรียนได้กำหนดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ดังนี้

3. สาระการเรียนรู้

การกำหนดสาระการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ได้ยึดถือกรอบสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานานขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ



กระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 8 หมวดวิชาดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. ภาษาต่างประเทศ
5. พัฒนาสังคมและชุมชน (สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)
6. พัฒนาทักษะชีวิต 1 (สุขภาพและพลศึกษา)
7. พัฒนาทักษะชีวิต 2 (ศิลปะ)
8. พัฒนาอาชีพ (การงานอาชีพและเทคโนโลยี)

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 หมวดวิชาดังกล่าว เป็นองค์ความรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหมวดวิชาดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน เป็นองค์ความรู้ที่เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต การงานและอาชีพ และการพัฒนาสังคมและชุมชนของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการติดต่อสื่อสาร
2. หมวดวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะในทางคณิตศาสตร์ในเรื่องเกี่ยวกับจำนวน การวัด เรขาคณิต พีชคณิต และข้อมูลสถิติ
3. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะในทางคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ด้วยหลักของความเป็นเหตุเป็นผล การเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์ต่างๆ
4. หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ เพื่อพัฒนาทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคล และสืบค้นข้อมูลข่าวสารกับสังคมโลก ตลอดจนการแสวงหาความรู้เพื่ออาชีพที่ทำอยู่ให้ก้าวทันกับยุคโลกาภิวัตน์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ เป็นองค์ความรู้ที่เป็นทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีสุนทรียภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนการศึกษานอกระบบเป็นผู้ที่มี

ความรู้และประสบการณ์ในชีวิตพอสมควร องค์ความรู้และสาระการเรียนรู้ที่จัดให้จึงพัฒนาให้เหมาะสมกับวัย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ทันที ประกอบด้วย

1. กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน (สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและ ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม
2. กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 (สุขศึกษาและพลศึกษา) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะชีวิตในด้านสุขภาพอนามัย รู้วิธีการดูแลร่างกายให้แข็งแรง และป้องกันโรคภัย ตลอดจนความรู้ด้านการศึกษา เช่น การออกคำสั่งกาย การเล่นเกมกีฬา เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยดี
3. กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 (ศิลปะ) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านศิลปะ มีความสุนทรีย์ภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
4. กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ (การงานอาชีพและเทคโนโลยี) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์มองเห็นช่องทางและแนวทางในการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพ รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับการงานอาชีพ

สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความจำเป็นต้องเรียนรู้องค์ความรู้ กระบวนการ ค่านิยม ค่านิยม ที่จำเป็นตามวิถีชีวิต ก็สามารถเพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะนั้นๆ ได้ทุกหมวดวิชา

4. มาตรฐานการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ของหมวดวิชา 8 หมวดวิชา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละหมวดวิชา เพื่อเป็นจุดหมยในการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้น พื้นฐาน ได้ยึดถือมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทั้งนี้ได้มีการเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในหมวดวิชา พัฒนาอาชีพ เพื่อให้เหมาะสมกับ ธรรมชาติของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

2. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษา

ให้มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา เมื่อผู้เรียนเรียนจบ ในแต่ละระดับการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งได้รับและพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับทางธรรมชาติของกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนการศึกษานอกระบบ ทั้งนี้มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษาของแต่ละหมวดวิชาจะกำหนดไว้ในเอกสารกรอบมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของหมวดวิชาต่างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษาได้กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนสำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมและชุมชน การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียนให้สถานที่กำหนดพัฒนาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

5. การจัดการเรียนรู้ออก

การจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้ใช้จัดการเรียนรู้ออกตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยได้มีกรอบปรับสาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนผู้กับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบ ดังนี้

1. สาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนในแต่ละระดับการศึกษา สาระการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน มี 8 หมวดวิชา ประกอบด้วย กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาภาษาอังกฤษ และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ 4 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน หมวดวิชาทักษะชีวิต 1 หมวดวิชาทักษะชีวิต 2 และหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ ซึ่งผู้เรียนทุกระดับการศึกษาต้องเรียน ให้ครบทั้งกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์

2. กิจกรรมพัฒนาชุมชน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาว่างประโยชน์และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ไปพัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนในหมวดวิชาต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยใช้กระบวนการคิดเป็นในการดำเนินกิจกรรมบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมและกระบวนการกลุ่มอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม และมีความสุข ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เป็นแก่นใจให้ผู้เรียนทุกคนต้องทำก่อนการจบหลักสูตร โดยผู้เรียนจะทำกิจกรรมดังกล่าวทุกภาคเรียนหรือภาคเรียนใดภาคเรียนหนึ่งรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น

ประโยชน์ต่อสังคม มาบรวมนเป็นกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ทั้งนี้กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 กิจกรรมพัฒนาตนเองและครอบครัว เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสิ่งแวดล้อมของครอบครัว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ร่วมในสังคมและชุมชนได้อย่างมีความสุข

2.2 กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน

6. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร

ในแต่ละระดับการศึกษาได้กำหนดค่าสาระการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชาเป็นหน่วยกิต โดยกำหนดให้ 1 หน่วยกิตใช้เวลาเรียน 40 จำนวนได้ ดังนี้

ระดับประถมศึกษา ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ประกอบด้วย กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานจำนวน 4 หมวดวิชา หมวดวิชาละ 5 หน่วยกิต รวม 20 หน่วยกิต กลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ จำนวน 4 หมวดวิชา หมวดวิชาละ 7 หน่วยกิต รวม 28 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต ประกอบด้วย กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน จำนวน 4 หมวดวิชา หมวดวิชาละ 6 หน่วยกิต รวม 24 หน่วยกิต และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ จำนวน 4 หมวดวิชา หมวดวิชาละ 8 หน่วยกิต รวม 32 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต ประกอบด้วย กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน จำนวน 4 หมวดวิชา หมวดวิชาละ 7 หน่วยกิต รวม 28 หน่วยกิต และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ จำนวน 4 หมวดวิชา หมวดวิชาละ 12 หน่วยกิต รวม 48 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

สำหรับกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกรณีที่ผู้เรียนประสงค์จะเรียนหมวดวิชาใดวิชาหนึ่งลึกซึ้งมากขึ้น เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพื่อการศึกษาค้นคว้าในระดับที่สูงขึ้น สถานศึกษาสามารถพัฒนาหมวดวิชาเพิ่มเติมขึ้นได้ตามความต้องการของผู้เรียน

7. เวลาเรียน

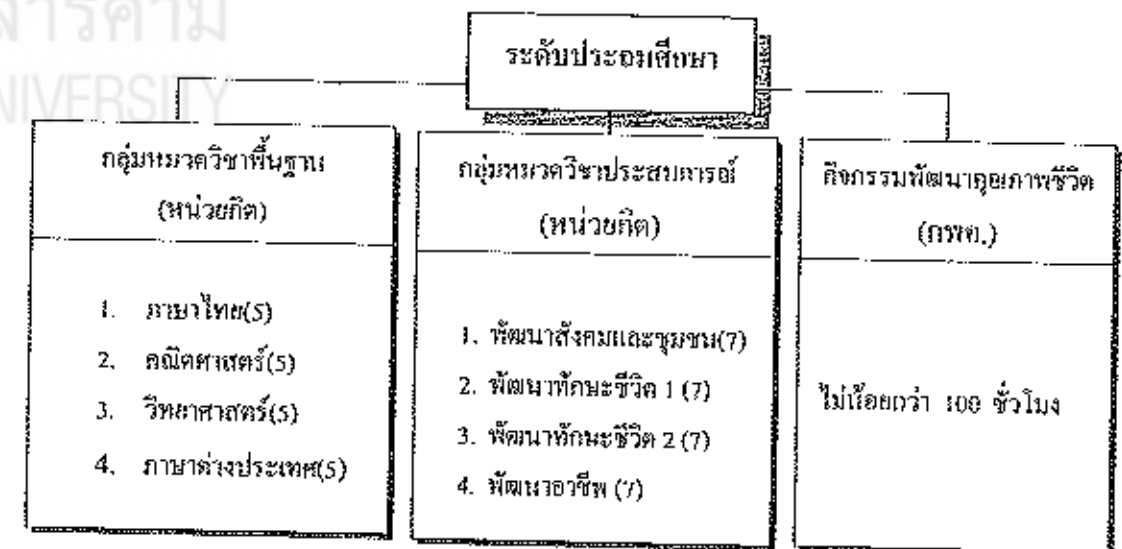
การจัดการศึกษาโดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน การเรียน สามารถจบหลักสูตรก่อน 4 ภาคเรียน ได้

8. การลงทะเบียนเรียน

การลงทะเบียนเรียน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา ภาคเรียนละไม่เกิน 2 หน่วยวิชา และสามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมได้อีก 1 หน่วยวิชา ในกรณี หน่วยวิชาที่ได้ผลการเรียนเป็น 0 หรือผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์ลงทะเบียน กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์เพิ่มเติม สามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่มได้อีก 1 หน่วยวิชา รวมแล้วภาคเรียนละไม่เกิน 3 หน่วยวิชา ทั้งนี้ ไม่นับรวมหน่วยวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน

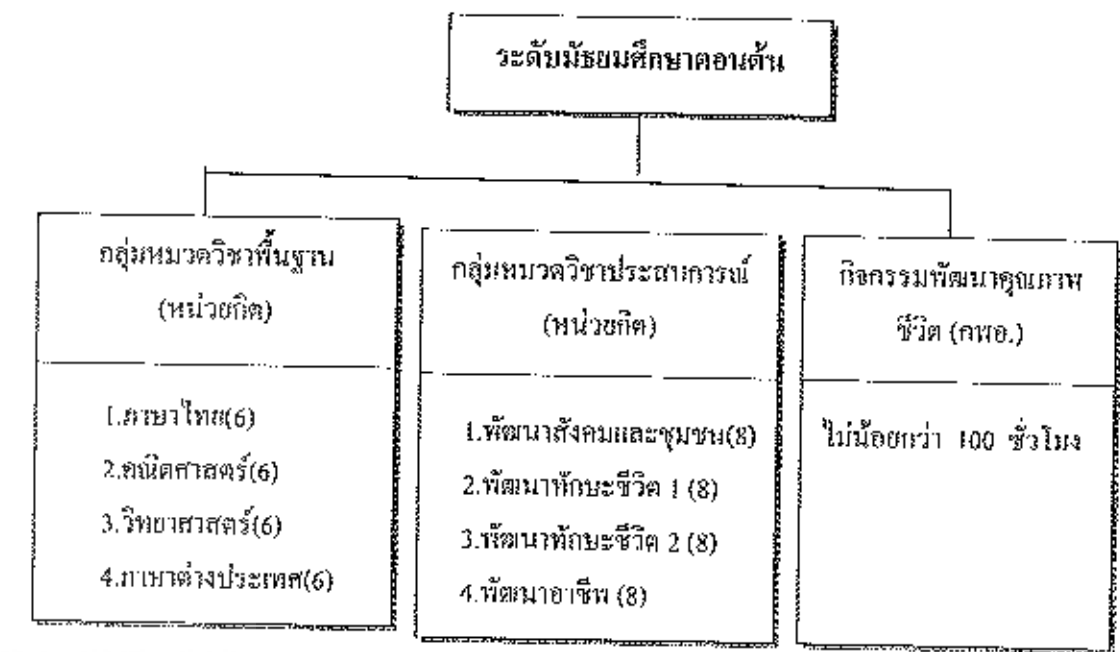
9. โครงสร้างหลักสูตร

การจัดโครงสร้างหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในแต่ละระดับการศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน กลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีแผนภูมิโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้



แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา

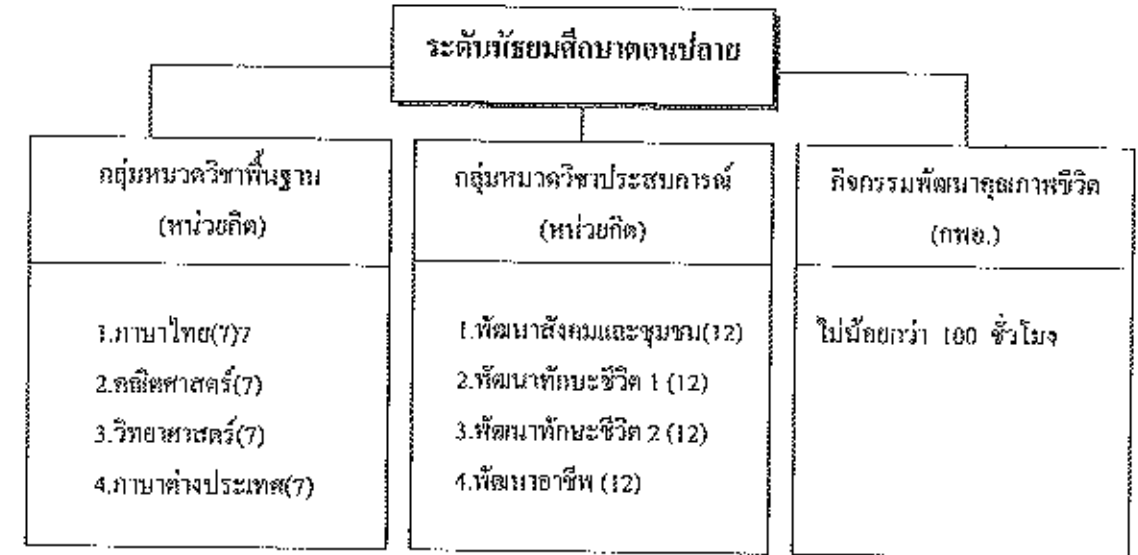
ผู้เรียนต้องเรียนกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ รวม 20 หน่วยกิต และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ 4 หมวดวิชา ประกอบด้วยหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน พัฒนาทักษะชีวิต 1 พัฒนาทักษะชีวิต 2 และพัฒนาอาชีพ รวม 28 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้เรียนต้องเรียนกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ รวม 24 หน่วยกิต และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ 4 หมวดวิชา ประกอบด้วยหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน พัฒนาทักษะชีวิต 1 พัฒนาทักษะชีวิต 2 และพัฒนาอาชีพ รวม 32 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต และต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง



แผนภูมิที่ 4 โครงสร้างหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้เรียนต้องเรียนกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ รวม 28 หน่วยกิต และกลุ่มหมวดวิชา ประสบการณ์ 4 หมวดวิชา ประกอบด้วยหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน พัฒนาทักษะชีวิต 1 พัฒนาทักษะชีวิต 2 และพัฒนาอาชีพ รวม 48 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต และต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กทอ.) ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ทั้งนี้ผู้เรียน สามารถลงทะเบียนหมวดวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการในกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่ม หมวดวิชาประสบการณ์

4. การประเมินตนเอง (Self – Assessment Report) SAR

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

4.1. ข้อมูลพื้นฐาน

4.1.1 ประวัติสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย จัดตั้งขึ้นตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2526 โดยให้โอนบุคลากรและงานจาก โรงเรียนฝึกหัดอาชีพเคลื่อนที่ 8 โรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่ 42, 43, 44 ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ในเขต กรงไถ่กลาง และหน่วยโสตทัศนศึกษา รวมเป็นศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ในระยะแรกได้อาศัยสำนักงานชั่วคราวที่อาคาร ห้องสมุดประชาชนจังหวัดหนองคาย (หลังเดิม) ต่อมาเมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณก่อสร้าง

สำนักงนถาวร ในวิโหรศึกษา 2530 การก่อสร้างแล้วเสร็จ จึงได้ย้ายมาอยู่สำนักงานแห่งใหม่ในปัจจุบัน เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2531 โดยมีผู้บริหารย้ายสับเปลี่ยนมาดำรงตำแหน่งที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ดังรายนามต่อไปนี้

1. นายเฉลิมชัย ไชแก้ว	1 มกราคม 2527 ถึง 7 กุมภาพันธ์ 2530
2. นายถนัด พลาภักุศล	8 กุมภาพันธ์ 2530 ถึง 30 กันยายน 2534
3. นายประสิทธิ์ เชิดชู	1 ตุลาคม 2534 ถึง 30 กันยายน 2535
4. นายวิกรม ทองพิทักษ์	1 ตุลาคม 2535 ถึง 30 กันยายน 2536
5. นายสมบูรณ์ ศรีอรุณจันทร์	1 ตุลาคม 2536 ถึง 30 กันยายน 2537
6. ว่าที่ ร.ต.ธนวัฒน์ ภาพยนตร์	1 ตุลาคม 2537 ถึง 30 กันยายน 2542
7. นายถนัด พลาภักุศล	1 ตุลาคม 2542 ถึง 30 กันยายน 2544
8. นายโชคชัย วัฒนศรี	24 ตุลาคม 2544 ถึง 20 ธันวาคม 2547
9. นายชัชวาลย์ วันแก้ว	21 ธันวาคม 2547 จนถึงปัจจุบัน

4.1.2 ที่ตั้ง, ขนาดพื้นที่, การคมนาคม

ที่ตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย เลขที่ 37 หมู่ 10 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ขนาดพื้นที่ทั้งหมด 12 ไร่ การคมนาคมสามารถเดินทางได้ทางรถยนต์จากอุดรธานี ระยะทาง 54 กิโลเมตร จากจังหวัดเลย ระยะทาง 202 กิโลเมตร จากจังหวัดนครพนม 303 กิโลเมตร และจากจังหวัดสกลนคร ระยะทาง 210 กิโลเมตร

4.1.3 บุคลากร

1. ผู้บริหารศูนย์ฯ จังหวัด/ อำเภอ/ รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ	จำนวน 18 คน
2. ข้าราชการครู	จำนวน 8 คน
3. ลูกจ้างประจำ	จำนวน 12 คน
4. ลูกจ้างชั่วคราว	
- ครูอาสาสมัครฯ	จำนวน 49 คน
- เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	จำนวน 1 คน
- เจ้าหน้าที่บัญชี	จำนวน 1 คน
5. ผู้จ้างเหมาบริการปฏิบัติงานห้องสมุดฯ	จำนวน 9 คน
6. ครู ศรช.	จำนวน 231 คน

รวมทั้งสิ้น 329 คน

4.1.4 ข้อมูลสภาพชุมชน

จำนวนประชากรของจังหวัดหนองคาย ข้อมูล เมษายน พ.ศ. 2549 จำนวน 906,746 คน แยกเป็น ชาย จำนวน 456,546 คน หญิง จำนวน 450,200 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองหนองคาย 139,069 คน

อาชีพสำคัญ เกษตรกรรม เช่น การปลูกยางพารา ถั่วปด กุ้ง ฯลฯ

ศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ รองลงมา ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม

รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคนละ 20,000 บาท ต่อปี (ครัวเรือน) คิดเป็น 87.7 เปอร์เซ็นต์ (ข้อมูล จปฐ. จากกรมพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ. 2549)

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1. หลวงพ่อพระใส สถานที่ตั้ง วัดโพธิ์ชัย ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. ห้างสมุดประชาชนจังหวัดหนองคาย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. พิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย ตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
4. ห้างสมุดประชาชนประจำอำเภอ 14 แห่ง

ข้อจำกัดของสถานศึกษา

1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีไม่เพียงพอ
2. บุคลากรของหน่วยงานทั้งศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดและศูนย์ฯ อำเภอ ไม่เพียงพอ

แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

1. วัดโพธิ์ชัย เป็นที่พระอารามหลวงและเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อกษัตริย์ ซึ่งเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดหนองคาย อยู่ในเขตเทศบาล เมืองหนองคาย อ.เมือง จ.หนองคาย

2. วัดพระธาตุบังพวน เป็นเจดีย์เก่าแก่ ตัวองค์พระธาตุมีรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบพืงถิ่น ลักษณะเจดีย์เป็นรูปสถาปัตยกรรม อันเดียวแต่มีความงดงามเจดีย์เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ภายในบริเวณนี้ยังมีสิ่งที่น่าสนใจ คือ สัตตมหาสถาน ซึ่งเป็นโบราณสถาน 7 อย่าง สร้างตามคติพระพุทธศาสนา จำลองมาจากพุทธศตวรรษในอินเดียสันนิษฐานว่า พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชทรงสร้าง เมื่อครั้งครอง เมืองเวียงใหม่ และวัดสัตตมหาสถานที่วัดพระบังพวนขึ้นคู่กัน



3. วัดหินหมากเป้ง ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านไทยเจริญ อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย โดยหลวงปู่เทศ์ เกษศรีรังสี ได้ริเริ่มสร้างให้เป็นสถานปฏิบัติธรรม และติดกับถ้ำน้ำโจง มีทัศนียภาพที่สวยงาม

4. วัดสว่างอารมณ์ (วัดถ้ำศรีพน) ตั้งอยู่ที่เขตสุขาภิบาลปากกาด ภายในวัดมี โขดหิน หน้าผาถ้ำหิน ร่มรื่น มีลำธารเล็ก ๆ ไหลผ่าน พระอุโบสถเป็นรูประฆังคว่ำ และเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์

5. วัดเจติยาศรีวิหาร (วัดภูทอก) ตั้งอยู่บ้านท่าแตงพัฒนา อ.นาassenง อ.ศรีวิไล ซึ่ง พระอาจารย์จวน กุลเชทโฐ ได้เริ่มเข้ามาจัดตั้งเป็นแหล่งบำเพ็ญเพียรและพระอาจารย์จวนได้ก่อสร้างบันไดไม้สำหรับขึ้นภูทอกในปี พ.ศ. 2512 มีทั้งหมด 7 ชั้น ใช้เวลาในการก่อสร้าง 5 ปี โดยมีมือมนุษย์ มีหน้าผาที่สวยงามมาก และมีสะพานหินธรรมชาติทอดตัวสู่พระวิหาร อันเป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

6. วัดศรีชมพูนุองค์ตั้ง เป็นที่ประดิษฐานของหลวงปู่พระเจ้าองค์ตั้ง ตั้งอยู่บ้านน้ำโจง อ.น้ำโจง อ.ท่าบ่อ เป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์หุ้มหินและล้านช้าง มีลักษณะที่งดงามมาก และทางจังหวัดได้จัดงานนมัสการเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4

7. อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ สร้างขึ้นเมื่อ ร.ศ. 105 (พ.ศ.2459) เสด็จในกรมหมวงประจักษ์ศิลปาคม รับผิดชอบให้สร้างอนุสาวรีย์ไว้ในจังหวัดหนองคายเพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของผู้นั้เสียชีวิตในการปราบกบฏฮ่อ เดิมตั้งอยู่ที่หลังสถานีตำรวจ อําเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ต่อมาในปี พ.ศ. 2492 ทางจังหวัดได้ก่อสร้างอนุสาวรีย์ปราบฮ่อให้สง่างามยิ่งขึ้น และได้จัดงานแห่ธงและฉลองอนุสาวรีย์เป็นประจำทุกวันที่ 5 มีนาคม ของทุกปี

8. ศาลาแก้วกู่ เป็นสถานที่รวบรวมรูปปั้นเทวรูปและพระพุทธรูปต่างๆ ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2521 ตามความทางหลักคำสอนทางศาสนา ทั้งฮินดูและพุทธ รูปปั้นที่สูงใหญ่และเป็นเอกลักษณ์ของศาลาแก้วกู่ คือ รูปพญานาค 7 เศียร ซึ่งได้รับความสนใจจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ

9. สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ตั้งอยู่ที่หาดจอมมณี อ. มีชัย อ.เมือง เป็นสะพานข้ามแม่น้ำโขงไปยังท่านาแล้ง แขวงเวียงจันทน์ ของ ลาว เป็นสะพานแห่งแรกที่สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือของ 3 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย ไทย และ ลาว

10. หาดจอมมณี ตั้งอยู่ที่บ้านจอมมณี อ.มีชัย อ.เมือง เป็นส่วนหนึ่งของลำน้ำโขง มีความยาวประมาณ 200 เมตร ซึ่งเหมาะที่จะเที่ยวในช่วงเดือนเมษายน ซึ่งมีนักท่องเที่ยวในจังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียงเดินทาง ไปเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งได้รับการขนานนามว่า "พืทยาฮีซาน"



11. ตลาดสินค้าอิน โดจีนหรือห้าเสด็จ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงเขตเทศบาลเมืองหนองคาย เป็นท่าเรือโดยสารข้ามแม่น้ำโขงไปยังฝั่งลาวมีด่านตรวจคนเข้าเมืองและร้านค้าจำหน่ายสินค้าจกบพวนประเทศที่ส่งผ่านเข้ามาจกฝั่งลาว

มาตรฐานประโยชน์

1. สวนสาธารณะหนองถีน ตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. ไร่หนองคาย ตำบลวัดธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. สวนหายโศก ตำบลโนนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
4. ถาน้ำพุพญานาค ตำบลโนนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
5. ไร่โขงหลง ตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย

4.2 แผนงาน / โครงการที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ 2550

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

4.2.1 วิทยาลัย

ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลไม่รู้ไม่เรียนและแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2.2 พันธกิจ

1. ยกระดับการศึกษาให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง
2. พัฒนาการเรียนรู้ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีคุณธรรมนำความรู้ และมีทักษะการดำรงชีวิตบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษานอกระบบและแหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

4.2.3 กลุ่มเป้าหมาย

ปีงบประมาณ 2550 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย มุ่งเน้นสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิตที่มีคุณภาพให้กับประชาชนไทยในกลุ่มเป้าหมายหลัก ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายวัยเรียนที่พลาดโอกาสหรือไม่สามารถเรียนการศึกษาพื้นฐานตามระบบโรงเรียนได้



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้แก่ ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กเร่ร่อนและคนไทยในต่างประเทศ
3. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ ผู้ต้องขัง ทหารกองประจำการและเด็กในสถานพินิจ
4. กลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ กลุ่มแรงงานประเภทค้าขาย กลุ่มแรงงานรับจ้างและกลุ่มแรงงานบริการ
5. กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นต้น
6. ประชาชนทั่วไปที่สนใจใฝ่เรียนรู้เรียนอย่างค่อเนื่องตลอดชีวิต

4.2.4 จุดเน้นการดำเนินงานตามกลยุทธ์ / วิธีการทำงาน กสท. ผู้การปฏิบัติ
วิจัยประมาณ 2550

เป้าหมาย

1. ประชากรวัยแรงงานอายุ 15 – 39 ปี ได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับมัธยมศึกษา
2. ประชากรวัยแรงงานอายุ 40 – 59 ปี เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. ขยายการดำเนินงานตาม Roadmap เต็มรูป 1 ย่นย่อ 2 ตำบล
4. ขยายการค้าเงินงานรูปแบบอุปถัมภ์ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในภาคเรียนที่ 1/2550 ทุกอำเภอ ๆ ละ 1 ตำบล
5. ปรับพื้นที่การให้บริการการเทียบระดับการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของสถานศึกษา

จุดเน้นที่จะตอบสนองกลุ่มโครงการตามกลยุทธ์และกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 2 ปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนามาตรฐานการเรียนรู้และภูมิปัญญาให้เป็นฐานความรู้ของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 4 สนับสนุนภาคีเครือข่ายจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 จัดระบบบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ

กลยุทธ์ที่ 1 เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและทั่วถึง

แนวทางดำเนินงาน

1. จัดกิจกรรมสร้างกระแสความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. คัดเลือกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเพื่อเจาะลึกจัดกิจกรรมนำร่องตาม Roadmap กศน. รายตำบล/รายกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการ 1 อำเภอ 2 ตำบล (เป็นตำบลนำร่องเดิม 1 ตำบลและเพิ่มใหม่อีก 1 ตำบล)
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เชื่อมโยงกับภาคีเครือข่าย (กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน) จัดทำข้อมูลรายบุคคล รายกลุ่ม และตรวจสอบข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่
4. พัฒนาและขยายระบบอุปถัมภ์ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานทุกจังหวัด ละ 1 ตำบล ในภาคเรียนที่ 1/2550
5. พัฒนาระบบ Call Center เพื่อให้บริการข่าวสารข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงและสะดวกรวดเร็ว
6. มีกระบวนการค้นหาความต้องการในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย
7. จัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล รายครอบครัว และรายกลุ่ม ในแต่ละชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 ปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนให้สอดคล้องกับสภาพและค วามต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางดำเนินงาน

1. พัฒนากลยุทธ์ สื่อ และกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึงการพัฒนาคู่มือและมาตรฐาน เสริมสร้าง ความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคีกัน สันติวิธี และวิถีชีวิต ประชาธิปไตย
2. เร่งพัฒนาการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มโอกาสในการทำงาน และเสริมสร้างสมานฉันท์บนพื้นฐาน ของความหลากหลายทางวัฒนธรรม
3. จัดทำคลังหลักสูตร คลังสื่อ คลังเครื่องมือวัดผลประเมินผล คลังเทคนิค กระบวนการจัดการเรียนรู้ จากหลักสูตรและกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นเองและขององค์กร หน่วยงาน ชุมชน ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เชื่อมโยงกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนแบบกลุ่ม แบบชั้นเรียน แบบทางไกล e-learning การศึกษาคุณงาม หน้าที่ประชาคม การเรียนจากแหล่งการเรียนรู้ การเรียนจาก การฝึกปฏิบัติจริง โดยจัดทำข้อมูลการเรียนรู้รายบุคคล รายกลุ่ม และรายชุมชน เพื่อประเมินผลการ เรียนรู้และประสพการณ์

5. พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้และให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองตามศักยภาพ
6. ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นการประเมินความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน
7. นำการจัดการความรู้มาใช้เพื่อปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
8. จัดบริการแนะแนวการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง
9. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน
10. ส่งเสริมให้มีการประเมินแก่ยาระดับการศึกษาแก่ผู้สนใจอย่างกว้างขวาง
11. วิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

**กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการเรียนรู้และภูมิปัญญาให้เป็นฐานความรู้ของชุมชน
แนวทางดำเนินงาน**

1. พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง โอกาสการเรียนรู้ของประชาชน
2. เพิ่มช่องทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 2.1 วิทยุกระจายเสียง
 - 2.2 วิทยุโทรทัศน์
 - 2.3 สื่อ Multimedia โดยพัฒนาเข้าสู่ระบบ Interactive
 - 2.4 e - Learning
 - 2.5 ให้บริการในฐานออนไลน์ Online
3. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ในการดำเนินชีวิตให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
4. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีชีวิต เช่น ห้องสมุดประชาชน ศูนย์เรียนรู้ หน่วยบริการการศึกษานอกโรงเรียนเคลื่อนที่
5. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และสื่อในชุมชนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของบุคคล และชุมชน เช่น หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี
6. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ เพื่อสร้าง โอกาสให้ประชาชนเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

7. พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างแหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา และองค์ความรู้จากภายนอก

กลยุทธ์ที่ 4 สนับสนุนภาคีเครือข่ายจัดการศึกษา

แนวทางดำเนินงาน

1. แสวงหาและจัดทำฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. สร้างความตระหนักและความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่างๆ
3. สร้างแรงจูงใจให้เกิดการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมพัฒนาระบบจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนกับภาคีเครือข่าย
4. ส่งเสริมให้มีการระดมการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับภาคีเครือข่าย
5. จัดและพัฒนากิจกรรมเครือข่ายสัมพันธ์
6. ถอดบทเรียนการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อการปรับปรุง พัฒนา และขยายผลการทำงาน
7. วิจัยและพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 จัดระบบบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ

แนวทางดำเนินงาน

1. ประกันคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน
2. พัฒนาระบบการทำงานในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (R&D) อย่างต่อเนื่อง
3. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการบริหาร และการจัดการความรู้เพื่อเป็นบุคลากรแกนนำในการปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียน
4. เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงาน โดยให้หลักธรรมาภิบาล
5. ปรับวิธีการบริหารจัดการทรัพยากร ระหว่างภายในหน่วยงานและต่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้ทรัพยากร
6. ระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการบริการประชาชน
7. ปรับและพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การบริการ ณ จุดเดียว (One-Stop Service)
8. พัฒนาระบบการประสานงานให้มีประสิทธิภาพ เช่น



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

8.1 การนส่งข่าวสารผ่านระบบโทรศัพท์มือถือและ e-mail

8.2 การจัดทีมผู้ประสานงานระหว่างส่วนกลางและผู้ปฏิบัติ (ทีมผู้เชี่ยวชาญประจำภาคทีมที่เลี้ยงประกันคุณภาพการศึกษา ทีมศึกษานิเทศก์ ฯลฯ)

4.3 แนวคิดหลักในการพัฒนาสถานศึกษา

1. ใช้ IT ในการบริหารงาน
2. อาคารสถานที่ต้องสะอาด ร่มรื่น เขียวขจี
3. การจัดกิจกรรม การเบิกจ่าย ต้องเป็นไปตามแผน
4. การรับ – ส่งข้อมูลรวดเร็วทันใจฉบับ
5. สร้างความสามัคคีในองค์กร

4.4 บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย มีดังนี้

1. กำหนดนโยบาย วางแผนการศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด
2. ส่งเสริม ประสาน และพัฒนาเครือข่ายการบริการการศึกษานอกโรงเรียน

ทั้งภาครัฐ และเอกชน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการบริการการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งในระบบนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

4. สนับสนุน และบริการสื่อทางการศึกษา แก่หน่วยงานที่จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน

5. ดำเนินการเกี่ยวกับคลังข้อมูล เพื่อสนับสนุนการวัดผล และประเมินผลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

6. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

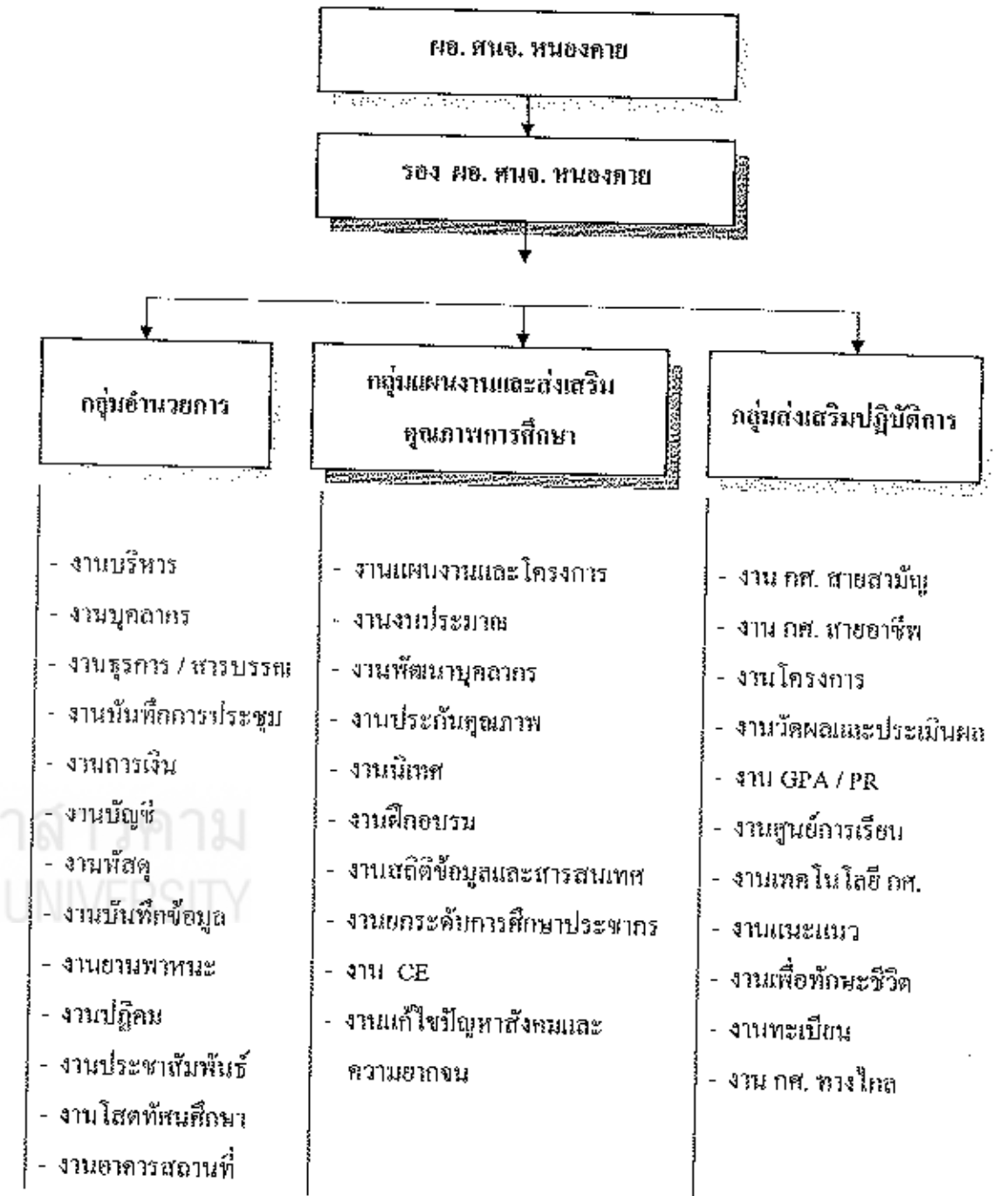
7. กำกับดูแลสถานศึกษาในความดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4.5. โครงสร้างการบริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย



รายละเอียดงานที่ปฏิบัติดังนี้

1. กลุ่มอำนาจการ

- 1.1 งานการเงิน : ดูแลด้านการเงิน รายรับ - รายจ่าย ในกิจกรรมต่างๆ ของ สนจ. , ศษย.
- 1.2 งานการบัญชี : จัดทำบัญชีควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินอุดหนุนต่างๆ ในสำนักงานและในงานกิจกรรมต่างๆ ของ สนจ. , ศษย.
- 1.3 งานพัสดุ : จัดซื้อ/จ้าง/เช่า ผ่านระบบ GFMIS พร้อมดูแลจัดเก็บและตรวจสอบการเบิกจ่ายวัสดุ/ครุภัณฑ์ ของ สนจ. , ศษย.
- 1.4 งานบุคลากร : บริหารงานกำกับดูแลบุคลากรบุคลากร ของ สนจ. , ศษย./ ศษภ. 17 อำเภอ
- 1.5 งานอาคารสถานที่ : ดูแลความเรียบร้อยของอาคารสถานที่ และตรวจซ่อม แก้ไขเมื่อมีปัญหา
- 1.6 งานยานพาหนะ : ติดต่อจัดหายานพาหนะ , ควบคุมการใช้ยานพาหนะ ในงานกิจกรรมต่างๆ ของ สนจ.
- 1.7 งานสารบรรณ : ลงทะเบียนหนังสือรับ - ส่งหนังสือราชการ นำเสนอเซ็น จัดเก็บ ตามระเบียบงานสารบรรณ
- 1.8 งานธุรการ : พิมพ์เอกสาร, บันทึกการประชุม

2. กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน 3 ด้าน คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษานอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังดำเนินงานด้านต่างๆ เช่น ส่งเสริมประสานงานเครือข่าย งานเทคโนโลยีทางการศึกษา งานทะเบียน งานวัดผล-ประเมินผล งานสื่อนวัตกรรมสื่อการศึกษา งานแนะแนว งานการศึกษาทางไกลไทยคม ฯลฯ

3. กลุ่มแผนงานและโครงการ

กลุ่มแผนงานและส่งเสริมคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่จัดทำแผนงาน/โครงการ ทำคำของบประมาณ วางแผนการปฏิบัติงานการบริหารงานตามแผนงานและโครงการควบคุมการดำเนินงานให้เดินไปตามแผนงานที่กำหนด ดำเนินการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานด้านคุณภาพ/ปริมาณ

4.6 ผลงานดีเด่นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

4.6.1 การประสานงานกับเครือข่ายได้ผลดี เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล

4.6.2 มีห้องประชุมเป็นของตนเอง โดยความร่วมมือร่วมใจของชาวการศึกษาของโรงเรียนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

4.6.3 มีการจัดทำคู่มือการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ด้านหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2549

4.6.4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนกิ่งอำเภอ มีคู่มือการประกันคุณภาพสถานศึกษา และรายงานการประเมินตนเอง Self Assessment Report (SAR) ทุกแห่ง

4.6.5 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนกิ่งอำเภอ มีศูนย์แนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน (NFE -Advice Center) ทุกแห่ง

4.6.6 เป็นสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน

4.7. ผลการดำเนินงานที่ผ่านมามี 2547-2549 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดหนองคาย

4.7.1 ผลงานที่ผ่านมามีงบประมาณ 2547

ผลผลิตของหน่วยงาน กำหนดไว้จำนวน 3 ผลผลิต ประกอบด้วย

1. ผลผลิตที่ 1 การจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 1.1 การส่งเสริมการรู้หนังสือ
 - 1.2 การจัดการศึกษาต่อเนื่องเทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.3 การพัฒนาทักษะชีวิต
 - 1.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
 - 1.5 วิสาหกิจชุมชน (วสช.)
 - 1.6 กองทุนหมู่บ้าน
 - 1.7 โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
2. ผลผลิตที่ 2 การฝึกอบรมและพัฒนาราชการ ประกอบด้วย
 - 2.1 การฝึกทักษะอาชีพ
 - 2.2 การพัฒนาอาชีพ (กทอ.)
 - 2.3 การฝึกอบรมอาชีพโดยใช้เทคโนโลยี
3. ผลผลิตที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3.1 การส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดประชาชน

3.2 โครงการพัฒนาคุณภาพการส่งเสริมการเรียนรู้

งบประมาณ

ในปีงบประมาณ 2547 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ได้รับความจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 35,224,804 บาทจําแนกได้ ดังนี้

1. งานจัดการศึกษาต่อเนื่อง (รหัสบัญชี 0201)			
1.1 งบบุคลากร (หมวด 100)	-	3,807,186	บาท
1.2 งบดำเนินงาน (หมวด 300)	--	12,867,926	บาท
1.3 งบลงทุน (หมวด 600)	---	136,400	บาท
1.4 งบอุดหนุน (หมวด 800)	.	15,737,222	บาท
2. งานส่งเสริมการเรียนรู้ (รหัสบัญชี 0202)			
1.1 งบดำเนินงาน (หมวด 300)	.	2,484,070	บาท
1.2 งบลงทุน (หมวด 600)	.	192,000	บาท
	รวมทั้งสิ้น	35,224,804	บาท



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 3 สรุปภาพรวมงาน/โครงการ/กิจกรรม ปีงบประมาณ 2547 ศูนย์การศึกษาเอกชนโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

ที่	งาน/โครงการ / กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมาย			เงินงบประมาณ			เงินนอกงบประมาณ		
		จำนวน	หน่วยรับ	รหัสบัญชี	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)	
1	กลุ่มงานบริหารสำนักงาน	17	แห่ง	0201	1,662,102				1,662,102	
2	- งานบริหารหน่วยงาน/ สถานศึกษา กลุ่มงานจัดกิจกรรม กศน./โครงการ พัฒนาคุณภาพ กศน. ผลิตภัณฑ์ 1 การจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน 1.1 การส่งเสริมความรู้หนังสือ - การศึกษาระบบเปิดเสร็จพื้นฐาน 1.2 การศึกษาพื้นฐาน 1.2.1 ระดับประถมศึกษา - ปกติ - พิการ 1.2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - พิกาง		คน	0201	423,750				423,750	
		1,051	คน	0201	237,526				237,526	
		9,554	คน	0201	3,434,900				3,434,900	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	งาน/โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมาย		เงินงบประมาณ		เงินนอกงบประมาณ		รวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยรับ	รหัสบัญชี	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)	
	- ปกติ	1,016	คน	0201	4,511,040			4,511,040
	- ปอ.	13,963	คน	0201	6,981,500			4,511,040
	1.2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย							
	- ปกติ							
	- พิการ	5,200	คน	0201	450,000			450,000
	1.3 การพัฒนาทักษะชีวิต	5,000	คน	0201	2,500,000			2,500,000
	1.4 การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น							
	1.5 โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
	- โครงการหมู่บ้าน 5 ดาว	16	หมู่บ้าน	0201	800,000			800,000
	- โครงการพัฒนาบุคลากร กศน.	17	แห่ง	0201	100,000			100,000
	- โครงการนิเทศการดำเนินงาน							
	การจัดกิจกรรม กศน.	34	ครั้ง	0201	60,000			60,000

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	งาน/โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมาย		เงินงบประมาณ		เงินนอกงบประมาณ		รวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยรับ	จำนวน บาท/บัญชี	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)	
	- โครงการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเครือข่าย	1	ครั้ง	0201	50,000			50,000
	- โครงการพัฒนาระบบบุคลากรทางการศึกษาภายนอกโรงเรียน การใช้โปรแกรม IT / L & Base	1	ครั้ง	0201	20,000			20,000
	ผลิตภัณฑ์ 2 การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ							
2.1	การฝึกทักษะอาชีพ	4,900	คน	0201	3,430,000			3,430,000
	- ปกติ	200	คน	0201	100,000			100,000
	- พิการ	1,600	คน	0201	1,120,000			1,120,000
2.2	กลุ่มพัฒนาอาชีพ	560	คน	0201	392,000			392,000
2.3	การฝึกอบรมอาชีพโดยใช้เทคโนโลยี							
2.4	งานส่งเสริมการเรียนรู้							



ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	งาน/โครงการ / กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมาย		เงินงบประมาณ		เงินนอกงบประมาณ		รวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยรับ	รหัสบัญชี	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)	
	ผลิตภัณฑ์ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต กิจกรรมบริการส่งเสริมการเรียนรู้ใน ห้องสมุดประชาชน	14	แห่ง	0201	1,989,060			1,120,000
	รวม						8,061,060	8,061,060

ตารางที่ 4 สรุปภาพรวมงาน / โครงการ / กิจกรรม ปีงบประมาณ 2548 ศูนย์การศึกษาหนองบัวรัตนของศาลายา

ที่	งาน/โครงการ / กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมาย		เงินงบประมาณ		เงินคงงบประมาณ		รวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยรับ	จำนวน รหัสบัญชี	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)	
1	กลุ่มงานบริหารสำนักงาน							
	- งานบริหารสถานศึกษา	17	แห่ง	0201	1,339,402			
2	กลุ่มงานจัดกิจกรรม กศน.							
	ผลิตภัณฑ์ 1 การจัดการศึกษาระบบ							
	กิจกรรมที่ 1 การจัดการศึกษาต่อเนื่อง							
	2.1 การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ	6,940	คน	0201	5,081,500			
	2.2 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	5,000	คน	0201	400,000			
	2.3 การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	6,280	คน	0201	3,140,000			
	กิจกรรมที่ 2 การส่งเสริมการรู้หนังสือ							
	กิจกรรมที่ 3 การจัดการศึกษาเทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน							

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	งาน/โครงการ / กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมาย		เงินงบประมาณ		เงินนอกงบประมาณ		รวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยรับ	รหัสบัญชี	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)	
3.1	ระดับประถมศึกษา	439	คน	0201	198,428			
3.2	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	4,344	คน	0201	5,047,728			
3.3	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	726	คน	0201	1,611,720			
3.3	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.)	6,744	คน	0201	7,836,528			
3.4	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)							
กิจกรรมที่ 4 พัฒนาคณาจารย์การศึกษา								
นอกระบบ								
4.1	โครงการพัฒนาบุคลากร	1	โครงการ	0201	30,000			
4.2	โครงการประชุมสัมมนาบุคลากร							
	เรื่องการใช้ II ในการบริหาร กศน.	1	โครงการ	0201	65,000			
4.3	โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ							
	การประกันคุณภาพ กศน.	1	โครงการ	0201	70,000			
4.4	โครงการนิเทศการดำเนินงาน กศน.	1	โครงการ	0201	60,000			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	งาน/โครงการ / กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/ เป้าหมาย		เงินงบประมาณ			เงินนอกงบประมาณ		รวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยรับ	จำนวน รหัสบัญชี	จำนวน (บาท)	ประเภท	จำนวน (บาท)		
	ผลิตที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต กิจกรรมที่ 1 การให้บริการการเรียนรู้ ตลอดชีวิต								
	1.1 บริการราชการวิทยุทางการศึกษา								
	1.2 บริการรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา								
	1.3 บริการสื่อเพื่อการศึกษา								
	1.4 บริการนิทรรศการวิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษา								
	1.5 บริการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษา								
	1.6 บริการส่งเสริมการอ่านภายในห้อง สมุดประชาชน	14	แห่ง	0202	2,176,580				
	รวม				27,056,886				

4.8 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2549

4.8.1 งบประมาณที่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ได้รับปี 2549

มีดังนี้

1. แผนงบทประมาณ : ขจัดความยากจนระดับบุคคล

โครงการตาราวนเงิน รหัศ 03011

2. แผนงบทประมาณ : สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตพัฒนาคนให้มี

ความรู้คู่

คุณธรรมและจริยธรรม

ผลผลิตที่ 4 : ผู้รับบริการการศึกษานอกโรงเรียน รหัศ 04004 ประกอบด้วย

1. การส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ

2. การพัฒนาทักษะชีวิต

3. การพัฒนาอาชีพ

4. การฝึกทักษะอาชีพ

5. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

6. การจัดการศึกษาเทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลผลิตที่ 5 : ผู้รับบริการการเรียนรู้ตามอัธยาศัย รหัศ 04005

1. กิจกรรมจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

4.8.2 งบประมาณ ปี 2549 ที่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

ได้รับมี ดังนี้

1. ขจัดความยากจนระดับบุคคล (รหัศบัญชี 03011)

งบดำเนินงาน (หมวด 300) = 1,584,000 บาท

2. ผู้รับบริการการศึกษานอกโรงเรียน (รหัศบัญชี 04004)

2.1. งบบุคลากร (หมวด 100) = 3,759,480 บาท

2.2. งบดำเนินงาน (หมวด 300) = 8,138,976 บาท

2.3. งบอุดหนุน (หมวด 800) = 24,415,197 บาท

รวม = 36,313,653 บาท

3. ผู้รับบริการการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (รหัศบัญชี 04005)

งบดำเนินงาน (หมวด 300) = 2,211,940 บาท

4. งบลงทุน = - บาท

รวมทั้งสิ้น = 39,009,593 บาท



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4.8.3. สรุปภาพรวมงาน/โครงการ/กิจกรรม ปีงบประมาณ 2549

ตารางที่ 5 สรุปภาพรวมงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณปีงบประมาณ 2549

ผลผลิต / กิจกรรม	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย (คน)	ดำเนินการได้ (คน)
ผลผลิตที่ 1 การจัดการศึกษานอกโรงเรียน		
1.1 การส่งเสริมการรู้หนังสือ	2,205 คน	2,384 คน
1.2 การศึกษาพื้นฐาน		
-ระดับประถมศึกษา	9,005 คน	9,005 คน
-ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	21,860 คน	21,860 คน
-ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	22,397 คน	22,397 คน
1.3 การพัฒนาทักษะชีวิต	6,924 คน	10,164 คน
1.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	8,000 คน	14,742 คน
ผลผลิตที่ 2 การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอาชีพ		
2.1 การฝึกอบรมอาชีพ		
- ปกติ	2,700 คน	3,987 คน
- พิการ	100 คน	80 คน
2.2 กลุ่มพัฒนาอาชีพ	980 คน	1,076 คน
งานจัดความยากจน	1,760 คน	2,467 คน
ผลผลิตที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
- การส่งเสริมการอ่านในท้องถิ่นสู่ประชาชน	243,100	183,870 คน

ผลผลิตของหน่วยงานเชิงปริมาณและคุณภาพ

ผลผลิตที่ 1 การจัดการศึกษานอกโรงเรียน

1.1 การส่งเสริมการรู้หนังสือ

เป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่พื้นราบให้สามารถอ่านออกเขียนได้ลดอคจนความรู้ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของผู้เรียน เป้าหมายในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 2,205 คน ดำเนินการได้ จำนวน

2,384 คน คิดเป็นร้อยละ 108.12 จากจำนวนผู้รับบริการตามที่กำหนดไว้
ในเป้าหมาย

เบ็ดเสร็จพื้นฐาน เป้าหมาย 2,205 คน จัดได้ 2,384 คน

ตารางที่ 6 การศึกษาต่อเนื่องเพื่อเทียบเท่าการศึกษาพื้นฐาน (ภาคเรียนที่ 2/48, 1/49)

การศึกษาพื้นฐาน	ภาคเรียนที่ 2/48		ภาคเรียนที่ 1/49		รวม	
	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)
1. ระดับประถม		4,497		4,466	9,005	9,005
2. ระดับ ม.ต้น		44,155		10,750	21,860	21,860
3. ระดับ ม.ปลาย		11,000		11,164	22,397	22,397
รวม		26,652		26,380	53,262	53,262

1.3 การพัฒนาทักษะชีวิต

เน้นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่
จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ในสังคมปัจจุบันทั้งที่เป็นสาระ เกี่ยวกับทักษะชีวิตแกนกลางที่
ทุกคนจะต้องเรียนรู้ เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันสารเสพติด
การจราจร การสร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีเป็นต้น เป้าหมายปี 2549
จำนวน 6,924 คน ค่าเงินการได้ 10,164 คน คิดเป็นร้อยละ 146.8 จากจำนวนผู้รับบริการ
ตามที่กำหนดไว้

ตารางที่ 7 การพัฒนาทักษะชีวิต

กิจกรรมทักษะชีวิต	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต - โครงการทักษะชีวิตเพื่อป้องกัน และแก้ปัญหาสุขภาพติด - โครงการค่ายทักษะชีวิตปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติและอนุรักษ์ธรรมชาติ - โครงการให้ความรู้เพื่อส่งเสริมการเวียนรู้และพัฒนาประชาธิปไตย - โครงการทักษะชีวิตเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม - โครงการเดินรณรงค์ใช้เสื้อคอก - โครงการยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประชากรวัย แรงงาน - โครงการส่งเสริมคุณค่าพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ - โครงการส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน - โครงการแข่งขันมวยเดี่ยวบอลลูกศรสงกรานต์ปี 49 - โครงการค่ายทักษะชีวิตเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์	6,924	10,164
รวม	6,924	10,164

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาลังคมและชุมชน (CE)

เป็นการศึกษาเพื่อบูรณาการความรู้และทักษะ จากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้อุทิศตนในชุมชน เนื้อหาสาระมุ่งเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น ประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม วิสาหกิจชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน ความสงบสุขในสังคม เป็นต้น เป้าหมายปี 2549 จำนวน 8,000 คน ค่าเงินรายได้ จำนวน 14,742 คน คิดเป็นร้อยละ 184.28 จากจำนวนผู้เข้ารับบริการตามที่กำหนดไว้ในเป้าหมายฯ

ตารางที่ 8 กิจกรรมการจัด CE

กิจกรรมการจัด CE	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)
การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน - วิทยาสถาภกิจชุมชน/ให้ความรู้ประชาชน	8,000	14,742
รวม	8,000	14,742

ผลผลิตที่ 2 การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะชีวิต

2.1 การฝึกทักษะอาชีพ

เป็นการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ โดยฝึกทักษะอาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้ทักษะพื้นฐานในอาชีพ เป้าหมายปกติ 2,700 คน คำนวณการจัดได้ 3,987 คน คิดเป็นร้อยละ 147.67 เป้าหมายคนพิการ จำนวน 100 คน คำนวณการจัดได้ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 80 จากจำนวนผู้รับบริการตามที่กำหนดไว้ในเป้าหมาย

ตารางที่ 9 กิจกรรมการฝึกทักษะอาชีพ

กิจกรรมการฝึกทักษะอาชีพ (วิชา)	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)
การฝึกทักษะอาชีพ		
- ปกติ	2,700	3,987
- พิการ	100	80
รวม	2,800	4,067

2.2 การพัฒนาอาชีพ (ถพอ.)

เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะกลุ่มอาชีพ ผู้มีอาชีพเดียวกันมารวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดชีวิตจนแสวงหาความรู้และประสบการณ์ร่วมกันโดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นครั้งคราวตามความต้องการและมี

ระดมทุนทางสังคมมาใช้ในการจัดกิจกรรมภายในกลุ่มเป้าหมายในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 980 คน คำนวณการได้ 1,076 คน คิดเป็นร้อยละ 109.8 จากจำนวนผู้เข้ารับบริการ ตามที่กำหนดไว้ในเป้าหมายสาธารณะ

ตารางที่ 10 กิจกรรมการพัฒนาอาชีพ

กิจกรรมการพัฒนาอาชีพ	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)
การพัฒนาอาชีพ (กพค.)	980	1,076
รวม	980	1,076

2.3 งานจัดความยากจนรายบุคคล

เป็นการช่วยแก้ไขปัญหาคะยากจนในตำบลนาร่อง โดยการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้น 50-100 ชั่วโมง การจัดกิจกรรมภายในกลุ่มเป้าหมายในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 1,760 คน คำนวณการได้ 2,467 คน คิดเป็นร้อยละ 140.17 จากจำนวนผู้เข้ารับบริการตามที่กำหนดไว้ในเป้าหมายสาธารณะ

ตารางที่ 11 กิจกรรมงานจัดความยากจนรายบุคคล

กิจกรรมงานจัดความยากจนรายบุคคล	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน)
การจัดความยากจนรายบุคคล	1,760	2,467
รวม	1,760	2,467

ผลผลิตที่ 3 การส่งเสริมเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป็นการให้บริการสื่อเพื่อการศึกษาการจัดนิทรรศการการศึกษากรให้บริการ ส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดประชาชน การจัดกิจกรรมการศึกษาเล่าเรียนรู้ ใน ปีงบประมาณ 2549 เป้าหมาย ในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดหนองคาย

จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง และห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 13 แห่ง

ตารางที่ 12 กิจกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาห้องสมุดประชาชน

กิจกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาห้องสมุดประชาชน	เป้าหมาย (คน)	จัดได้ (คน/แห่ง)
1. โครงการการใช้ภาษาอังกฤษของประชากรวัยแรงงาน	100	100
2. โครงการหนังสือเล่มแรกด้วยมีดแม่ (Book start)	100	110
3. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ห้องสมุด		3
4. โครงการจัดทำกฤตภาค		2
5. โครงการส่งเสริมการอ่านในห้องสมุด	400	430
6. โครงการวันผู้สูงอายุสัมพันธ์	60	60
7. โครงการสนุกกับกิจกรรมห้องสมุดสัญจร	1,000	1,000
8. โครงการวันเด็ก	3,000	6,450
รวม	4,660	8,155

4.9. จุดแข็ง /จุดที่ต้องพัฒนาของสถานศึกษา

4.9.1 SWOT ของสถานศึกษา

1) โอกาส (Opportunity)

- (1) พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- (2) ความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตมีความต้องการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ต้องการมีการศึกษาที่สูงขึ้นและมีคุณภาพ
- (3) พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่ของสังคมของชุมชน
- (4) ประชาชนมีความต้องการที่จะศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในสาขาเฉพาะตามโอกาส เวลา และควรเหมาะสมของแต่ละบุคคล การจัดการศึกษาต้องสนองความต้องการกลุ่มเป้าหมาย
- (5) สภาพสังคมไทยมีจารีตประเพณีสืบต่อกันมา และปัจจุบันสังคมไทยเห็นความสำคัญของการศึกษาชุมชน ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มีโอกาสการจัดการศึกษามากขึ้น

(6) พัฒนาระบบการถ่ายทอดของภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัย

(7) จัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญและเกิดความสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างเห็นคุณค่า

(8) ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีนโยบายที่ชัดเจนในการที่จะพัฒนาสนับสนุนการจัดการศึกษาในชุมชน

(9) ประสานเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการที่จะพัฒนาการศึกษา

(10) หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนยอมรับและให้ความเชื่อถือในการดำเนินงานจัดการศึกษาระบบ ให้แก่ชุมชนโดยเข้าร่วมหรือรับเชิญ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

(11) แสวงหาเครือข่ายและงบประมาณในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น

2) ภัยคุกคาม (Threat)

(1) ถ้าจัดการศึกษาไม่ได้คุณภาพ ไม่สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอาจไม่ได้รับเลือก

(2) ไม่มั่นใจในคุณภาพของสถานศึกษา

3) จุดแข็ง (Strength)

(1) บุคลากรทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ได้ ทุกคน

(2) ประสานงานเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

(3) บุคลากรปฏิบัติจริง ได้ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้เกิดความมุ่งมั่น เสียสละ เพื่อหน้าที่การงาน ส่งผลให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

(4) มีความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานทำงานเป็นทีม ปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้องค์กรเข้มแข็ง

(5) มีความหลากหลายของความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

(6) มีความยืดหยุ่น ทำให้เกิดการนำไปใช้อย่างแพร่หลายส่งผลให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ตามความต้องการของแต่ละชุมชน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(7) หน่วยงานเครือข่ายให้การยอมรับสามารถจัดการศึกษาให้ทั่วถึง ส่งผลให้ผู้เรียนมีการปรับบุคลิกภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

(8) ได้ประชาชนสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้ทราบอย่างทั่วถึง ชุมชนเข้าใจงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนจากท้องถิ่น

(9) สามารถให้บริการประชาชนได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกพื้นที่ทำให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึง ส่งผลให้เกิดความเสมอภาค

(10) ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาทำให้เกิดเครือข่ายในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

(11) บุคลากรกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานอื่น ส่งผลให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน

(12) องค์กรเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(13) ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยพร้อมทั้งมีระบบการบริการ การกระจายสื่ออย่างทั่วถึง

(14) มีการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทำให้การเรียนรู้การสอนประสบความสำเร็จ

(15) มีเครือข่ายที่มีศักยภาพในการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน

(16) ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้เป็นจำนวนมาก

4.9.2 จุดที่ต้องพัฒนาของสถานศึกษา

1) พัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยวิธีอบรม ประชุม สัมมนาและศึกษาดูงาน

2) พัฒนาอาคารสถานที่ ให้สะอาด ร่มรื่น และเขียวขจี

3) พัฒนาระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผล ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน



แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย

1. แนวคิดในการประกันคุณภาพเชิงระบบ

แนวคิดหลักที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ใช้ในการบริหารคือ การทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ของบุคลากรทุกระดับ และทุกฝ่ายบริหารงานตามวงจรเดมมิ่ง เป็นการทำงานแบบ PDCA (Plan, Do, Check, Act) ในทุกกิจกรรมที่มีการดำเนินงานจะมีการกำกับติดตามประเมินผลการทำงานเป็นระยะๆ โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้บังคับบัญชา ทราบดีด้วย การรายงานที่ประชุม หรือยื่นเอกสาร เวทีต่างๆ ทั้งนี้จุดเริ่มต้นสำคัญที่ สถานศึกษาใช้ดำเนินงาน คือ การสร้างวัฒนธรรมและจิตสำนึกที่ดี คือ การพัฒนา สถานศึกษานับบุคลากรทุกคน

2. การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ได้จัดทำแผนปฏิบัติการ การศึกษา นอกโรงเรียน ประจำปี 2549 โดยมีเป้าหมายดำเนินงานที่เป็นผลงานให้เกิดคุณภาพ ตาม มาตรฐานการดำเนินงานทั้ง 12 ระบบ ดังนี้

ระบบหลัก

1. ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาพื้นฐาน
2. ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษอาชีว
3. ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษตามอัธยาศัย
4. ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษาพื้นฐาน
5. ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษอาชีว
6. ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษตามอัธยาศัย

ระบบสนับสนุน

7. ระบบโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู
8. ระบบบุคลากร
9. ระบบเครือข่ายและความสัมพันธ์กับชุมชน
10. ระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
11. ระบบสารสนเทศ
12. ระบบบริหารเชิงกลยุทธ์ และสอดคล้องกับมาตรฐานใน 11 มาตรฐาน

41 ตัวชี้วัด จาก 21 มาตรฐาน 73 ตัวชี้วัด ดังนี้



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มาตรฐานด้านผู้เรียน / ผู้รับบริการ มีเป้าหมายการดำเนินงานให้สามารถพัฒนาผู้เรียน/ผู้รับบริการ ให้เกิดคุณภาพใน 8 มาตรฐาน ได้แก่ 1. การเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษาครอบครัวชุมชนและสังคม 2. การมีความรู้ความสามารถในการ "คิดเป็น" 3. การมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร / กิจกรรม 4. การมีทักษะในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง 5. การเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปและวัฒนธรรมที่ล้ำงามของไทย 6. การรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ 7. การมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สุจริตและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ 8. การมีสุขนิสัย สุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานด้านกระบวนการ มีเป้าหมายการดำเนินงานให้เกิดคุณภาพใน 6 มาตรฐาน คือ 1. มีบริหารจัดการและการบริหารงานอย่างมีระบบ 2. มีการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยความร่วมมือร่วมใจของชุมชนและเครือข่าย 3. มีการทำงานในสถานศึกษาด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ 4. มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 5. มีการพัฒนาสื่อที่ใช้หลักสูตรกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้รับบริการและชุมชน และ 6. มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านปัจจัย มีเป้าหมายดำเนินงานให้เกิดคุณภาพใน 7 มาตรฐาน คือ 1. ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี 2. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถบริหารจัดการที่ดี 3. บุคลากรมีคุณธรรมและจริยธรรม 4. บุคลากรมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อ 5. บุคลากรมีความสามารถในการแสวงหา ความรู้ คิด วิเคราะห์ และนำองค์ความรู้มาพัฒนาการเรียนรู้อ 6. สถานศึกษามีหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลาย ชัดเจนและเหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น มีสื่อ / เทคโนโลยี และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 7. สถานศึกษามีศักยภาพในการประสานร่วมมือสนับสนุนเครือข่าย

วิธีการดำเนินงาน

1. การวางแผนงานของสถานศึกษา

ในการวางแผนงานของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ใช้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ นักศึกษาและชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายใต้ระบบและมาตรฐานว่าต้องให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในด้านใด ระดับใด มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน สำหรับตัดสินระดับความสำเร็จมีการวางแผนออกแบบกิจกรรม โครงการ เพื่อนำสู่การปฏิบัติโดยผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้เสนอแผนปฏิบัติการ ตลอดจนระบบการนิเทศกำกับติดตามผล

2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ

โดยกำหนดปฏิทินตามแผน มีกลไกการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ จากผู้ที่รับผิดชอบตามคณะกรรมการต่างๆ เป็นระยะ ๆ ตามภารกิจงาน และมีการรายงานความคืบหน้า ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร และ โครงการจัดประชุมชม ทั้งประชุมประจำเดือนและประชุมอื่นๆ

3. การตรวจสอบติดตาม

มีการวางระบบประเมินตนเองแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยสถาบันมีการตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และคณะกรรมการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลต่อที่ประชุม

4. การพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน

มีการนำผลการประเมินมาจัดทำเป็นข้อมูล และจัดทำประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการวางแผน เพื่อพัฒนางานให้ได้มาตรฐาน โดยในแต่ละเดือน สถานศึกษาจะจัดให้มีการประชุมบุคลากรอย่างน้อย เดือนละครั้ง เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน และแก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทาง แก้ไข วิทยุหา

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีการประชุมชี้แจง ประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการ ตั้งแต่ปี 2547 2548 และ 2549 ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย เพื่อให้ดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน การศึกษานอกโรงเรียนและควบคุมคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน ด้วยในปี 2548 ได้เริ่ม

- สร้าง : ความเชื่อกวามศรัทธา ความเข้าใจ ยอมรับ
 เริ่ม : วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานปัจจุบันของสถานศึกษา เชื่อมโยงกับ 21 มาตรฐาน 73 ตัวชี้วัด
 นำสู่ : การปรับปรุงงาน / โครงการเดิม เพิ่มงาน / โครงการใหม่
 ความพร้อม : เตรียมการประเมินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในปี 2549
 : การเขียนรายงานประเมินตนเอง (SAR)
 ทบทวน : คู่มือระบบ “จรัญเมฆนรินทร์”
 ชักจูง : การตรวจสอบ ทบทวนระบบคุณภาพ
 นวัตกรรม : การประเมินภายใน
 ชี้นำ : การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนพัฒนาคุณภาพ/แผนปฏิบัติงาน



มกราคม 2548 – กรกฎาคม 2549

1. จัดประชุมชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักให้กับผู้บริหารและบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย
2. จัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย
3. แต่งตั้งคณะกรรมการระบบการประกันคุณภาพศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ครั้งที่ 1 ตามคำสั่งที่ 312/2549 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2549
4. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 เมื่อทบทวนตรวจสอบคู่มือให้สมบูรณ์ ครั้งที่ 2 เมื่อทบทวนตรวจสอบคู่มือให้สมบูรณ์และพร้อมดำเนินงานตามคู่มือประกันคุณภาพการศึกษา
5. เข้าร่วมประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นงานประกันคุณภาพการศึกษา กับกลุ่มภูพานี ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองบัวลำภู ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเลย ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเลย ในวันที่ 9-16 พฤษภาคม 2549
6. ทูลเกล้าฯ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ดำเนินงานตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร และรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ
7. ประชุมติดตามดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของการประชุมประจำเดือนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนทุกครั้ง
8. จัดการประชุมเรื่องการรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาและแนวทางในการเขียนรายงานการประเมินตนเอง(SAR) ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ร่วมกับกลุ่มภูพานี เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัดการศึกษานอกโรงเรียน 21-22 มิถุนายน 2549
9. จัดตั้งคณะกรรมการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ปรับปรุงครั้งที่ 2 คำสั่งที่ 1/2550 ลงวันที่ 3 มกราคม 2550 เพื่อให้คณะทำงานให้เหมาะสมกับระบบงาน

ผลที่เกิดขึ้น

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย มีรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อเตรียมรับการประเมินจากภายนอกได้
2. ผู้บริหาร บุคลากร กศน.หนองคาย ได้วิวัฒนาการพัฒนาศักยภาพตนเอง และรู้จุดเด่น จุดสั้ย ของสถานศึกษา ในการนำไปพัฒนาการศึกษาให้กับประชาชนต่อไป



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ในการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา ให้มีการควบคุมคุณภาพศูนย์
 การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย ได้มีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกัน
 คุณภาพสถานศึกษาในระบบนันทนทั้ง 12 ระบบ เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพ
 เจริญไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง และพร้อมในการตรวจสอบจากประชาชน องค์การภายนอก
 ให้กลุ่มงานรับผิดชอบในระบบนันทนแต่ละมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 13 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ใช้

ที่	ระบบที่ใช้	กลุ่มงานที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1.	ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาพื้นฐาน	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
2.	ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาระดับ	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
3.	ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
4.	ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษา พื้นฐาน	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
5.	ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษา วิชาชีพ	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
6.	ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษา ตามอัธยาศัย	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
ระบบสนับสนุน			
7.	ระบบโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
8.	ระบบบุคลากร	สำนักงาน	
9.	ระบบเครือข่ายและความสัมพันธ์กับชุมชน	ส่งเสริมปฏิบัติกร	
10.	ระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผล	แผนงานฯ	
11.	ระบบสารสนเทศ	แผนงานฯ	
12.	ระบบบริหารเชิงกลยุทธ์	แผนงานฯ และอำนวยการ	

สรุปการประเมินตนเอง

การประเมินตนเองของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย สรุปลงมา
ดังต่อไปนี้

ระบบหลัก

1. ระบบจัดการเรียนรู้พื้นฐาน

- มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียน / ผู้รับบริการมีสมรรถนะที่ตรงของสถานศึกษาครบถ้วน
ชุมชน สังคม
- มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนผู้รับบริการมีความสามารถในการคิดเห็น ครอบครัว ชุมชนและ
สังคม
- มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียน / ผู้รับบริการมีทักษะในการแสวงหาความรู้และพัฒนา
ตนเองอย่างต่อเนื่อง
- มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียน / ผู้รับบริการเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทยศิลปะ
และวัฒนธรรมที่ค้ำของไทย
- มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียน / ผู้รับบริการมีสุขนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
- มาตรฐานที่ 11 มีการทำงานในสถานศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 13 มีการพัฒนาเลือกให้หลักสูตร / กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของผู้เรียน / ผู้รับบริการและชุมชน
- มาตรฐานที่ 14 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุป ระบบจัดการเรียนรู้พื้นฐาน ระดับคุณภาพ ดี

2. ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาอาชีพ

- มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียน / ผู้รับบริการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรกิจกรรม
- มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียน / ผู้รับบริการรู้จักตนเองที่ตนเองได้
- มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียน / ผู้รับบริการมีสุขนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
- มาตรฐานที่ 11 มีการทำงานในสถานศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 13 มีการพัฒนาเลือกให้ / กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของ
ผู้เรียน / ผู้รับบริการและชุมชน
- มาตรฐานที่ 14 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุป ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาอาชีพ ระดับคุณภาพ ดี



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาตามอัธยาศัย

- มาตรฐานที่ 11 มีการทำงานในสถานศึกษาร่วมกัน
- มาตรฐานที่ 13 มีการพัฒนาสื่อที่ใช้หลักสูตร / กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน / ผู้รับบริการ และชุมชน
- มาตรฐานที่ 14 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานที่ 20 สถานศึกษามีหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน และทีมงาน มีสื่อ เทคโนโลยีและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สรุป ระบบจัดการเรียนรู้การศึกษาตามอัธยาศัย ระดับคุณภาพ ดี

4. ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษาพื้นฐาน

- มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนและผู้รับบริการมีความสามารถในการคิดเป็น ครอบครัวยุวมชน และสังคม
- มาตรฐานที่ 3 ผู้รับบริการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตรกิจกรรม
- มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียน / ผู้รับบริการมีทักษะในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียน / ผู้รับบริการเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ และวัฒนธรรมที่สั่งมายของไทย
- มาตรฐานที่ 9 มีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 10 มีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกรที่ส่วนร่วมของชุมชน
- มาตรฐานที่ 11 มีการทำงานในสถานศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 12 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
- มาตรฐานที่ 14 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุป ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษาพื้นฐาน ระดับคุณภาพ ดี

5. ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษาอาชีพ

- มาตรฐานที่ 10 มีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกรมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่าย



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

- มาตรฐานที่ 13 มีการพัฒนาสื่อที่ใช้หลักสูตร/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน / ผู้รับบริการและชุมชน
- มาตรฐานที่ 20 สถานศึกษามีหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่นมีสื่อเทคโนโลยีและทรัพยากรที่เรียนรู้
- มาตรฐานที่ 14 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุป ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษาระดับคุณภาพ ดี

6. ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

- มาตรฐานที่ 10 มีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่าย
- มาตรฐานที่ 11 มีการทำงานในสถานศึกษาด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 14 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานที่ 20 สถานศึกษามีหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่นมีสื่อเทคโนโลยีและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สรุป ระบบบริการและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับคุณภาพ ดี



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ระบบทวิภาค
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

7. ระบบโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้

- มาตรฐานที่ 9 มีการจัดองค์กร / โครงสร้างการบริหารงานอย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 10 มีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพตามศักยภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- มาตรฐานที่ 13 มีการพัฒนาสื่อที่ใช้หลักสูตร / กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน / ผู้รับบริการและชุมชน
- มาตรฐานที่ 15 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี
- มาตรฐานที่ 20 สถานศึกษามีหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายยืดหยุ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อ เทคโนโลยีและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 21 สถานศึกษามี ศักยภาพ ในการประสานร่วมมือสนับสนุนเครือข่ายในการจัดและพัฒนาการศึกษา

สรุป ระบบโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ ระดับคุณภาพ ดี

8. ระบบเครือข่ายและความสัมพันธ์กับชุมชน

- มาตรฐานที่ 10 มีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการให้การศึกษาโดยความร่วมมือ
ร่วมของชุมชนและเครือข่าย
- มาตรฐานที่ 13 มีการพัฒนาเลือกใช้หลักสูตร / กิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของผู้เรียน / ผู้รับบริการและชุมชน
- มาตรฐานที่ 18 บุคลากรมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 21 สถานศึกษามีศักยภาพในการประสานร่วมมือสนับสนุนเครือข่าย
ในการจัดและพัฒนาการให้ศึกษา

สรุป ระบบเครือข่ายและความสัมพันธ์กับชุมชน ระดับคุณภาพ ดี

9. ระบบบุคลากร

- มาตรฐานที่ 9 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 12 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
- มาตรฐานที่ 15 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี
- มาตรฐานที่ 16 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถบริหารจัดการที่ดี
- มาตรฐานที่ 17 บุคลากรมีคุณธรรมและจริยธรรม
- มาตรฐานที่ 18 บุคลากรมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 19 บุคลากรมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิด วิเคราะห์

สรุป ระบบบุคลากร ระดับคุณภาพ ดี

10. ระบบนิเทศติดตามและประเมินผล

- มาตรฐานที่ 9 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 11 มีการทำงานในสถานศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 17 บุคลากรมีคุณภาพ
- มาตรฐานที่ 18 บุคลากรมีคุณธรรมและจริยธรรม
- มาตรฐานที่ 19 บุคลากรมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิด วิเคราะห์ และ
นำองค์ความรู้มาพัฒนาการเรียนรู้อ

สรุป ระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ระดับคุณภาพ ดี



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

11. ระบบสารสนเทศ

- มาตรฐานที่ 9 มีการจัดองค์กร / โครงสร้างการบริหารงานอย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 13 มีการพัฒนาสื่อที่ใช้หลักสูตร / กิจกรรมที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้เรียน / รับบริการและชุมชน
- มาตรฐานที่ 21 สถานศึกษามีศักยภาพในการประสาน ร่วมมือสนับสนุน
เครือข่ายในการจัดและพัฒนาศึกษา

สรุป ระบบสารสนเทศ ระดับคุณภาพ ดี

12. ระบบบริหารเชิงกลยุทธ์

- มาตรฐานที่ 7 มีการจัดองค์กร / โครงสร้างการบริหารงานอย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 9 มีการจัดองค์กร โครงสร้างและกระบวนการงานอย่างมีระบบ
- มาตรฐานที่ 11 มีการทำงานในสถานศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 16 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและ มีความสามารถบริหารจัดการที่ดี

สรุป ระบบบริหารเชิงกลยุทธ์ ระดับคุณภาพ ดี

(ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย การประเมินตนเอง : 2549)



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เนื่องจากสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียนเดิม) อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ดังนั้นหน่วยงานในสังกัดของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกแห่ง จึงยังไม่ได้เข้ารับการประเมินจาก สมศ. แต่สถานศึกษาในสังกัดของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกแห่ง ก็ได้เตรียมความพร้อมในการประเมินตนเองตามเกณฑ์เดิมไปก่อน จนกว่า สมศ. จะแจ้งเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติร่วมกันต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชน จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะเดียวกัน คล้ายคลึงกันที่สามารถ เปรียบเทียบกับการศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชน จังหวัดหนองคาย ดังนี้

ประไพ อุดมทัศน์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเงื่อนไขทางสังคมและคุณสมบัติส่วนตัวกับการปฏิบัติงานของครูในโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช) กรณีบ้านเมืงน้อย และบ้านเมืงปาดัง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า คุณสมบัติส่วนตัวของครูที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงาน โดยประสิทธิภาพการทำงานทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานมีผล

ทรงเดช โคตรสัน (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ ในด้านการประสานงานและปฏิบัติการ และด้านวิชาการ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลางและบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีความต้องการในการปฏิบัติงานทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก

พจน์ ราศรีรัตน (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและกิ่งอำเภอ โดยภาพรวมพบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง แต่เมื่อแยกพิจารณาจากปัญหาของแต่ละฝ่ายแล้ว พบว่า ปัญหาของฝ่ายหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนเป็นฝ่ายที่มีปัญหามากที่สุด ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของศูนย์ปัญหาของฝ่ายส่งเสริมการศึกษารวมชน ปัญหาของฝ่ายบริหารปัญหาของฝ่ายศูนย์การเรียนและปัญหาของฝ่ายส่งเสริมและบริหารการศึกษามีปัญหาในระดับปานกลางลดลงมาตามลำดับ แต่ส่วนใหญ่แล้วทุกฝ่ายอยู่ในระดับปานกลาง

ศิริเทพ บุญบุญ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน ตำบลของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอในเขตภาคกลาง ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในภาระดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีปัญหาในการจัดทำงานบัญชี และการจัดทำงานการเงิน ฉะนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรให้มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความถนัดด้านการเงิน การบัญชีรวมถึงการจัดให้มีคู่มือปฏิบัติงานบัญชี การเงินสำหรับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เพื่อจะได้ดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการต่อไป

อินทราณี สุขสมบูรณ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขต 16 จังหวัด ภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการบริหารงานด้านบุคลากรส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านบุคลากรประจำไม่เพียงพอ รองลงไปได้แก่ ปัญหาขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะและขาดบุคลากรที่มีความสามารถ แนวทางในการแก้ปัญหาในการบริหารงาน ด้านบุคลากรส่วนใหญ่เสนอว่าใช้วิธีจัดอบรม รองลงไปได้แก่ เพิ่มจำนวนบุคลากรและปรับปรุงระบบการจ่ายเงิน ปัญหาในการบริหารงานด้านการจัดการส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านขาดการวางแผนงาน รองลงไปได้แก่ ปัญหาบุคลากรน้อย และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ แนวทางในการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นการบริหารงาน ด้านจัดการส่วนใหญ่เสนอว่าควรระดมให้ความรู้บุคลากรและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการปฏิบัติงาน

นิชีธร ประดับการ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พบว่าในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเกี่ยวกับประสพการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียนและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน เพราะประสบการณ์ในส่วนรวมของความรู้ความเข้าใจ ซึ่งผ่านกระบวนการศึกษาอบรม / ปฏิบัติการ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า (Learning by Doing) จึงทำให้เกิดการหลุดหลอมให้เกิดบุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานพัฒนาชนบท (ทางการศึกษา) ดังนั้นผลการปฏิบัติงานจึงมีห้วงแตกต่างกันระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์มากกับผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

ศิริเทพ บุญญาลัย (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคกลาง 17 จังหวัด จำนวน 120 คนพบว่าปัญหาในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคกลางที่มีปัญหาระดับมาก คือการทำงานบัญชีและการเงินและความต้องการในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่ต้องการมากที่สุดคือการจัดสรรค่าจ้างซึ่งเป็นข้าราชการช่วยงานศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เพราะขณะนี้ส่วนใหญ่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะทำงานคนเดียวที่เป็นข้าราชการรับผิดชอบทุกอย่าง บุคลากรที่ช่วยทำงานส่วนใหญ่เป็นเพียงลูกจ้างชั่วคราวความรับผิดชอบมีน้อย

ชำนาญ วิมลแก้ว (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 148 คน พบว่า



สภาพปัญหาการบริหารงานการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา
รายด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน ด้านการรายงาน
ด้านการงบประมาณมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

สมจิตต์ สกุดยังยืนเจริญ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้
ทรัพยากรบุคคลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สังกัดกรมการศึกษานอก
โรงเรียน พบว่า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีกำลังคนไม่เพียงพอ และ
บางส่วนยังขาดการประเมินความสำคัญของงานและโครงการ จึงเห็นว่าควรมีการเสริมสร้าง
ระบบและวิธีการบริหารการใช้ทรัพยากรบุคคล เช่น กำหนดระบบการประเมินความสำเร็จ
ของงานและโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ทรัพยากรบุคคลของตนเองได้

ภูวิวัฒน์ ทองยศ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำ
ไปใช้ในโรงเรียนโครงการชายชกาศทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้มี
ปัญหาทุกขั้นตอนเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนจากรายการที่มีผู้ระบุสูงสุด พบว่า

ผลจากการสัมภาษณ์ (1) ขาดการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ไม่ใช้ปฏิทินใน
การควบคุมงาน และขาดการวางแผนเตรียมบุคลากร (2) ขาดบุคลากรที่มีความรู้
ความสามารถตรงตามงาน (3) ขาดทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถตรงตามงานที่
รับผิดชอบ (4) บุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานงานภายในโรงเรียนขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมและ
ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะ (5) ขาดการกำกับและนิเทศ
งานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (6) บุคลากรขาดความตระหนักในหน้าที่ที่รับผิดชอบ (7)
ขาดการวางแผนการประเมินผลระหว่างดำเนินการ (8) ขาดการกำหนดแนวทาง
ในการปรับปรุงแผน

ผลจากแบบสอบถาม (1) ไม่นำปฏิทินไปใช้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
และบุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการเตรียมบุคลากรและขาดความรู้รับผิดชอบ (2)
ผู้รับผิดชอบหมายงานมีภาระงานมากอยู่แล้ว (3) งานประเภทที่ได้รับไม่เพียงพอ (4)
การประสานงานภายในโรงเรียนไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และขาดการประสานงานกับ
หน่วยงานอื่นอย่างเป็นระบบ (5) ขาดการนำผลการกำกับและนิเทศงานไปดำเนินการ (6)
บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ (7) ขาดการประเมินผลและรายงานผลอย่างต่อเนื่องและ
สม่ำเสมอ (8) บุคลากรไม่ให้ความสำคัญในการปรับปรุงแผน

ธรรมรส โชติคุณุชร (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดองค์การของศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดองค์การของศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอัมเภล สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางและภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 2) ภาพปัจจุบันกับภาพที่พึงประสงค์ในการจัดองค์การของศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอัมเภลตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดองค์การของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอัมเภลในสภาพปัจจุบันไม่แตกต่างกัน 4) ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดองค์การของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอัมเภลในภาพที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

รังสรรค์ สารณัฐ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินงานห้องคอมพิวเตอร์ตามโครงการปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องคอมพิวเตอร์ตามโครงการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ ด้านการบริหารงานห้องคอมพิวเตอร์ ด้านครูผู้สอนคอมพิวเตอร์ และด้านหลักสูตรคอมพิวเตอร์

2. ไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับขนาดโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องคอมพิวเตอร์ตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน

ชลธิชา ไตรชมภู (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอัมเภลและกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอัมเภลและกิ่งอำเภอในจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล และด้านการปฏิบัติตามแผน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารมีปัญหาโดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านประเมินผล และด้านการปฏิบัติตามแผน

เมื่อจำแนกตามประเภทการณ พบว่า ผู้มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาโดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน และประเมินผล ส่วนผู้มีประสบการณ์ 5 ปี ขึ้นไป มีปัญหาโดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประเมินผล ด้านปฏิบัติตามแผนและด้านการวางแผน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผู้มีสถานภาพในการปฏิบัติงานต่างกัน มีผลต่อปัญหาในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ โดยภาพรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหาโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ และประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลต่อปัญหา โดยภาพรวมในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของ ศูนย์บริการการศึกษาหอ วิทยาลัยนออำเภอกิ่งอำเภอ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีสถานภาพและประสบการณ์ต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า สถานภาพและประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีผลต่อปัญหาด้านการวางแผนของศูนย์บริการ การศึกษาหอ วิทยาลัยนออำเภอกิ่งอำเภอ ส่วนด้านปฏิบัติตามแผนและด้านประเมินผล พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีสถานภาพและประสบการณ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าสถานภาพและประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานส่งผลต่อปัญหาด้านปฏิบัติตามแผนและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการของศูนย์บริการการศึกษาหอ วิทยาลัยนออำเภอกิ่งอำเภอ

อริยัญญา รุณยงค์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองบุคลากรด้าน การศึกษา ศึกษากรณีของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมจากการสำรวจความ ต้องการพัฒนาตนเองบุคลากรด้านการศึกษาทั้ง 5 ด้าน นั้น ผลการศึกษาพบว่า ครู-อาจารย์ของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความต้องการพัฒนาการศึกษาต่อและความ ต้องการพัฒนารับเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด รองลงมาคือความต้องการเลื่อนตำแหน่งทาง วิชาการ ความต้องการพัฒนาการศึกษาดูงานและฝึกงาน และความต้องการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์และความต้องการ ในการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษา พบว่า ครู-อาจารย์ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการเลื่อนตำแหน่ง ทางวิชาการและความต้องการพัฒนาการศึกษา ดูงาน และฝึกงานแตกต่างกัน นอกจากนี้ยัง พบว่า ครู- อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการ พัฒนาแตกต่างกันด้วย

วนิดา เต็ดดวง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลการสอนรายวิชาเทคโนโลยี สารสนเทศ โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการสอน รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ประสิทธิผลการสอนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศตาม ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีเพศต่างกันแตกต่างกันในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของรายวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักเรียนชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่านักเรียนหญิง

สิริกร พุกิน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและกรบัญชี ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและกรบัญชี ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจ่ายเงิน มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอีก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำหลักฐานการเงินและการบัญชี ด้านการรับเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการควบคุมและการตรวจสอบ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเก็บรักษาเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร และด้านนิเทศติดตามผล ไม่พบปฏิสัมพันธ์

3. การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำไท นูญยัง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เว้นแต่ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดกรเรียนการสอน ด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศติดตามผล ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู ตามลำดับ

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและค่าแห่งต่อการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยรวมทุกด้านและรายด้าน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกรเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู ด้านการวัด และประเมินผล ส่วนด้านการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร และด้านการนิเทศติดตามผล ไม่พบปฏิสัมพันธ์



จิตภา จิตต์วิญญาน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาด โรงเรียนต่อระดับเจตคติวัฒนธรรมไทย ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง โดยรวมทุกด้านและรายด้าน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคตินิยมไทย ด้านนาฏศิลป์ ด้านสถาปัตยกรรม และด้านภาษาไทย

ส่วนด้านประเพณีไทย ด้านมารยาท ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม ด้านการเคารพบิดามารดาในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านวิถีครอบครัวไทย และด้านวิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย ไม่พบปฏิสัมพันธ์

2. งานวิจัยต่างประเทศ

สปาร์ค (Sparks, 1960 : 3605 - 3606) ได้ทำการศึกษามารดาที่ครูใหญ่และ การยอมรับว่าผู้บริหารมีอิทธิพลในการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า ครูใหญ่ใช้เวลาในการปฏิบัติตนมากที่สุดตามลำดับดังนี้ การนิเทศการสอน การแนะนำ การประชาสัมพันธ์ การศึกษาวิชาการต่างๆ งานธุรการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การควบคุมระเบียบวินัยและการสอน เปรียบเทียบความเข้าใจในการบริหารงาน ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูใหญ่จะมีความเข้าใจในการบริหารงาน ดีกว่าครูใหญ่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

มาร์เทลลาโร (Martellaro, 1984 : 384-A) ศึกษาความสัมพันธ์ของโรงเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการในนิวเม็กซิโก มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ในการควบคุมการศึกษาและอิทธิพลที่เป็นไปได้ผลการศึกษาพบว่าขนาดของโรงเรียน ไม่มี อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

สมิท (Smith, 1991 : 2228-A) วิจัยคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ณ มลรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ โรงเรียนมีการประเมินงานอยู่เสมอ มีระบบการดำเนินงานด้านวิชาการที่เข้มแข็ง มีบรรยากาศ ทางวิชาการมีผู้นำองค์การที่เข้มแข็ง

แซนดรา (Sandra, 1997 : 2216 - 2617) ทำการค้นคว้าในเรื่อง อิสรภาพในการ ปกครองตนเองของครูและผู้บริหารของโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญที่สุด ที่จะส่งผลให้นักเรียน ประสบความสำเร็จทางการศึกษา การจัดการของโรงเรียนเอกชนซึ่งมีอิสระในการปกครอง ตนเองส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการศึกษาในระดับสูง ส่วน โรงเรียนรัฐบาล



ซึ่งได้รับนโยบายการปกครองมาจากส่วนของภาครัฐมีส่วนในการสกัดกันความซ้ำซ้อนทาง การศึกษาของนักเรียน ศึกษาความมีอิสระในการปกครองตนเองของครูและครูใหญ่ใน โรงเรียนมัธยมทั้งโรงเรียนเอกชน และรัฐบาล โดยทำการสัมภาษณ์ครูและครูใหญ่ 30 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 6 แห่ง โดยทำการสังเกตการณ์และวิเคราะห์ข้อมูลทาง เอกสาร การวิจัยที่ครอบคลุมในส่วนของโรงเรียนเอกชนซึ่งไม่ซ้ำกันทั้งหมด 3 แห่ง ซึ่งทั้ง ตามโรงเรียนเอกชนนี้เป็น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและนอกจากนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาอีกสาม โรงเรียนที่ทำการศึกษาเป็น โรงเรียนของรัฐบาลที่มีอัตราการจบการศึกษาในอัตราที่สูง ในส่วน ของความคิดเห็นในงานวิจัยครั้งนี้มาจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชนและรัฐบาล ผลการศึกษา ครั้งนี้นับศึกษาระดับความมีอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งที่พบจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าสิ่งที่ทำให้มีอิสระในการปกครองตนเองนั้นลดลงคือ ความต้องการในการจัดตั้งและ ได้ดีด้วยกัน การแบ่งปันความเชื่อ ระดับของการป้องกัน ระบบของกฎหมาย การระงับเงินทุน และขนาดขององค์กร

เคนเน็ธ และชาร์ลี (Kenneth and Charlie, 1998 : 3651 - A) ศึกษาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่วิธีการปกครองของครูใหญ่มีส่วนใน การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนในส่วนของปฏิบัติการบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่ (Site- Based Management) ร่วมกับความร่วมมือจากรัฐ ใช้เทคนิควิธี Delphi มีความเห็นตรงกันว่า การที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษานั้นได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่มาจาก บทบาทของครูใหญ่ในการปกครองการจัดการ รวมถึงภาวะการเป็นผู้นำผลการศึกษานี้แสดงถึง บทบาทการเป็นผู้นำของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมที่ต้องการทักษะพิเศษในการปกครอง วิทยาลัย การให้ SBM ให้ประสบความสำเร็จนั้นควรที่จะสร้างการพัฒนาการเปลี่ยนแปลง ใหม่ในส่วนของผู้บริหารเพื่อให้ SBM บรรลุเป้าหมาย

อ็อคเด็น และ อาชีบอัลด์ (Odden and Archibald, 2000 : 1961 - A) การปรับปรุงโรงเรียน เปลี่ยนแปลงโรงเรียน Clayton Elementary School หลังจากที่พบว่านักเรียนทำคะแนนได้ต่ำ อย่างสม่ำเสมอที่สุดในตำบล โดยในกรณีศึกษานี้ได้ทำการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นในโรงเรียน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโรงเรียนหมายถึงการ โยกย้ายบุคลากรเก่าและ จัดบุคลากรใหม่ทั้งหมดในฤดูร้อนของปี 1999 การตัดสินใจเน้นเรื่องของการเงินที่ควร จะเปลี่ยนวิธีการที่จะใช้เงินทุนใหม่ โดยมีแผนการที่จะพัฒนาในเรื่องของประชาคมที่ควรมี

1. โมเดลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโรงเรียน
2. ความสำคัญในเรื่องของการอ่านออกเขียนได้ (การรู้หนังสือ)
3. วิชาเลขและหลักสูตรเรื่องของการอ่านแบบใหม่
4. การเพิ่มชั่วโมงเรียนและแนว 4 วันต่อสัปดาห์

5. ลดขนาดของห้องเรียนให้เหลือประมาณ 15 คนต่อห้องเรียน
6. รวมนักเรียนพิเศษเข้าเรียนในห้องเรียนปกติ
7. จัดการ โรงเรียนให้เป็นทีมทั้งในแนวตั้ง และแนวนอนและ
8. จัดทำความร่วมมือในการสอนสำหรับทีมของครูทุกวัน โรงเรียนได้ดำเนินการ

ในหลากหลายวิธี ในการที่จะพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ซึ่งเป็นกรเร็วทันไปที่จะบอกได้ถึงผลของการพยายามที่จะพัฒนาคะแนนของเด็ก

เอสโตลา และซีร์จาลา (Estola and Syrjala, 2001 : 1246) ทำการศึกษาความต้องการของครูในการปรับโรงเรียนเปลี่ยนแปลงโรงเรียน สอนตามครูถึงการปรับโรงเรียน และเปลี่ยนแปลงโรงเรียนในห้องเรียน การศึกษานั้นความจำเป็นของโรงเรียนในการที่จะปรับโรงเรียนคุณภาพการศึกษา ในเรื่องของ การให้เงินสนับสนุนจากรัฐผู้เด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับความเท่าเทียมกันในด้านสังคมเศรษฐกิจ ประกอบด้วยการพัฒนากระบวนการเรียนทั้งปี รวมถึงการบริหารอันหลากหลายแนวทางที่โรงเรียนมอบให้แก่เด็ก ครูเชื่อว่าจุดมุ่งหมายในเรื่องของความเท่าเทียมกันในระบอบใหม่นั้นเป็นเรื่องดีและการเปลี่ยนแปลงอาจประสบความสำเร็จโดยการพัฒนาระบบเก่า ครูเชื่อว่าผู้บริหารทั้งพวกเขาโดยที่ไม่ได้ช่วยเหลือพวกเขาเลยในขณะที่เกิดปัญหาขึ้นทุกวันภายใต้การปรับปรุงโรงเรียน พวกครูรู้สึกว่ามีว่าจะเกิดการขาดสติปัญญาในกระบวนการแก้ไขในเรื่องของการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงโรงเรียนในครั้งนี้ได้ช่วยให้พวกเขาได้รับอิสระและให้กำลังใจพวกเขาในการที่จะตรวจเช็คหัวข้อที่ใหม่เคยได้รับการพิจารณามาก่อนให้สรุปผลกลับวันมาเพื่อตั้งสมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ปัญหาการปฏิบัติของครูศูนย์การเรียนชุมชน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ครูศูนย์การเรียนชุมชน ที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ เป็นหน้าที่หลักโดยมีนักศึกษานเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ อาจจะมีมุมมองหรือเจตคติต่อการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เช่น ผลการศึกษาวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีปัญหาในด้านงบประมาณด้านการปฏิบัติงาน และด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ธรรมรส โชติบุญชู และคณะ (2542) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ พบว่าอยู่ในระดับมาก รุ่งสรรค์ สิวารุณรัตน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานหลักสูตรคอมพิวเตอร์ตามโครงการปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่ามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ



มาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าระดับปัญหาการปฏิบัติงานครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจังหวัดหนองคาย จำแนกตามเพศและประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วน ชลธิชา โคตรชมพู (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและประเภทการขอของผู้ปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่งผลต่อปัญหาโดยภาพรวมในการปฏิบัติงาน จิตภา จิตวิญญูญาณ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทางสถิติวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษานองคายเขต 1 พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและขนาดโรงเรียนต่อระดับเขตสถิติวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคายเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยรวมทุกด้านและรายด้านจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคนตรีไทย ด้านนาฏศิลป์ ด้านสถาปัตยกรรม และด้านภาษาไทย ถ้าไพ บุญยิ่ง (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียน และตำแหน่งต่อการให้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคายเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยรวมทุกด้านและรายด้านจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และด้านการวัดผลประเมินผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประสบการณ์การปฏิบัติงานที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

